

Offisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

- 2. Bataljon markerte seg godt i Latvia
- «Overalt alltid!» - intervju med sjef Heimevernet
- Stopp avhendingen av T-10!
- Forsvarets Space-program

STRIDSVOGNER TIL HÆREN?

Litt av hvert
Hva skjer?
Internasjonale nyheter
KAFO & BESO

Since 1992

USE YOUR HEAD, BE PROTECTED FROM SLASHES

BUFF® is registered trademark property of Original Buff, S.A. (Spain)

EN ISO 13997:2000

HIGH CUT PROTECTION
LEVEL "D"

Cut Resistant is specially designed for police officers, military personnel and workers which requiring neck protection from slash-sharp objects attack. Thanks to its two fabric combination this product offers protection from cold temperatures and variable weather conditions. Cut Resistant has been tested under standard EN ISO 13997:2000 achieving level D of protection.

PROTECT YOURSELF WITH CUT RESISTANT!

ULTIMATENORDIC
WORLD OF BRANDS

ULTIMATE NORDIC
TEVLINGVEIEN 23 | 1081 OSLO
TLF: 22 57 50 50
KUNDESERVICE@ULTIMATENORDIC.NO | ULTIMATENORDIC.NO

Offisersbladet

ORGAN FOR BEFALETS FELLESGRUPPENS

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no - Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgangene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Stat

ANNONSEANSVARLIG:

2punkt AS ved Karin Smedsrud
E-post: karin@2punkt.no
Mobil: 982 05 416

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punktpricke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

Leopard 2A4 stridsvogn kjører i Rødsmoen øvingsfelt ved Rena. Foto Frederik Ringnes.

REDAKSJONEN AVSLUTTET:

17. august 2018
(Bekreftet opplag 2. halvår 2017 - 10.200)

UTGIVELSESPÅN 2018:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
Nr 5 oktober	28. september	12. oktober
Nr 6 desember	23. november	7. desember

Offisersbladet drives etter redaktørplakaten.

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

Hektisk høst!

Forsvarsdebatten raser videre i aviser og på Facebook, og tidligere og nåværende sentrale høyre-politikere forsøker så godt de kan å sable ned, motbeviser og/eller «idiotforklare» de kritiske røster.

Planlegging, rekognosering og tilrettelegging for senhøstens stor-øvelse «Trident Juncture 2018», er inne i sluttfasen, og noe materiell og personell har faktisk allerede ankommet Norge. Dette er en av de største

allierte øvelser på norsk jord i moderne tid, og nå skal vi teste vår evne til mottak av alliert hjelp, samt vår evne til å gjennomføre en slik gigantøvelse.

Samtidig treffes Luftforsvaret fortsatt av «samtidighets-utfordringene». Luftforsvaret mottar nye F-35 kampfly, NH-90, redningshelikoptre og etter hvert overvåkings-flyet P-8. Piloter og teknisk personell skal utdannes/skoleres på nytt materiell, samtidig som F-16, SeaKing og Orion skal flys og vedlikeholdes inntil de er helt utfaset. Det er helt sikkert ingen som misunner sjef Luftforsvaret disse utfordringene.

Hæren forbereder seg til øvelse «Trident Juncture» med utslitte og knapt kjørbare stridsvogner, og 1960-talls artillerivogner som er håpløst utdaterte. Nå er nytt artilleri bestilt, men stridsvogns-saken er ennå uavklart (se egen artikkel om stridsvogner i denne utgave). Kampluftvern til Hæren er også i bestilling. I den forbindelse skal det også kjøpes inn et radarsystem. Forsvaret skal også kjøpe inn radarer til vår store nasjonale radarkjede, artilleri-radar, og til mellom- og langdistanse rakettforsvar (langdistanse rakettforsvar er usikkert).

I følge opplysninger jeg har fått, sitter det nå flere prosjektgrupper og vurderer hver for seg hvilken radar og da hvilke leverandører som er aktuelle til de forskjellige formål. Hvor er enhetstanken? I et nettverksbasert forsvar bør alle systemer, da også radarsystemene kunne «snakke» effektivt med hverandre. Her et eksempel; I F-35 sitter det en avansert radar fra Northrop Grumman, som produserer alle typer radarer, med samme type teknologi. Vil ikke det å kunne holde seg til en og samme leverandør, og samme teknologi, kunne gi en operativ effekt? Og så kunne bonusen vært en innsparing på utdannings- og vedlikeholds-siden, samt at man i stedet for flere prosjektgrupper, kunne hatt én stor prosjektgruppe der alle forsvarsgrener var representert, under ledelse av Forsvarsmateriell. Er ikke dette effektivisering og innsparing?

Til slutt må jeg nevne en meget spesiell sak. Forsvarsdepartementet har for lengst bestemt seg for å avvikle/selge «Den Gamle Krigsskole» i Tollbodgata 10 (T-10). Slikt får man til ved totalt manglende vedlikehold i 18 år, etter at bygget ble totalrenovert i forbindelse med Krigsskolens 250-års jubileum i år 2000. Så strør FD ytterligere salt i såret ved å presentere en svimlende høy sum for en eventuell renovering/rehabilitering i dag. Da er det lett å tenke at dette har vi jo ikke råd til. Stipulater har de siste årene økt fra ca 100 millioner til nå 350 millioner! (Les egen artikkel om T-10 i denne utgave).

Velkommen tilbake fra sommer og ferie alle sammen!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

BRANNSIKKERHET HANDLER OM RIKTIG VARSLING

I Norge dør for mange i brann. Dessverre. Det aller beste er selvsagt å være bevisst på brannfarer og på den måten unngå at brannen starter. Men når det allikevel starter å brenne, er røykvarsleren ofte det som utgjør forskjellen på liv og død. Dette må du vite om røykvarslere og sikkerhet:

- Bytt batteri og test røykvarsleren jevnlig. Røykvarsleren går ut på dato, og skal byttes ut hvert tiende år. Datoen står inni røykvarsleren. Batteriet bytter du én gang i året. Minst.
- Bruk røykvarslere som er optiske og som kan kobles sammen, gjerne trådløst. Piper én, piper alle.
- Det skal være minst en røykvarsler i hver etasje. For egen sikkerhet anbefaler vi i If at du i tillegg har røykvarsler på alle soverom.
- Du bør ha komfyrvakt i tillegg til røykvarslere. De fleste branner starter på komfyren.

DU KAN LESE MER OM BRANNSIKKERHET PÅ IF.NO.

I samarbeid med:

faste saker:

Redaktøren: Hektisk høst!	3
BFO leder: Forsvarets utvikling, har vi det Forsvaret vi trenger?	26
Giv akt! OMT – versjon 2.0	27
Hva skjer?	28-37
KAFO&BESO	38
Litt av hvert	39, 44
Pensjon – Hva skjer med pensjonen vår når den samordnes med folketrygden?	40-43
Kjekt å ha!	49
Filmannmeldelse: Mission: Impossible: Fallout	52-53
Tilbakeblikk	54
Internasjonale nyheter	58

46-48

52-53

8-9

artikler:

Sifte av sjef i HM Kongens Garde	6-7
2. Bataljon markerte seg godt i Latvia!	8-9
Overalt alltid!	10-12
God reklame for GSV under TV2 sending fra «Arctic Race»	13
Nye stridsvogner vs gamle – Del 1	14-21
Eidsvollmannen Bernt Anker snur seg i graven!	22-24
Offisereb Allan Mann –en spennende svensk krigshelt	25
Vi er og blir avhengige av satelittbaserte kapasiteter og tjenester	46-48
Luftvern og overvåking som strategisk satsningsområde	50-51
Flyhistorisk drømmedag på Duxford «Flying Legends»	56-57

22-23

Slik skjer skifte av sjef i HM Kongens Garde

I en stilfull og høytidelig seremoni foretok sjef Hæren Generalmajor Odin Johansen bytte av sjef i Hans Majestets Kongens garde mandag 14. august 2018. Avtroppende gardesjef var oberstløytnant Geir Pettersen og påtroppende var oberstløytnant Vegar Flom.

TEKST & FOTO RAGNAR DAHL

INNMARSH

Gardemusikken spiller opp en feiende marsj og marsjerte inn på plassen med en verdighet vi så mange ganger har sett på TV. Så kom de forskjellige kompaniene inn i tur og rekkefølge og stilte opp på tildelte plasser med militær presisjon. Gamle gardister, gjester og pårørende fulgte oppmerksomt med, mens de så på hvordan en militær avdeling gjør seg klar til å skifte sjef. De enkelte avdelingssjefer overtok sine avdelinger etter at de var sirlig oppstilt i samsvar med gjeldende paradereglement. Så stillhet, før man hører taktfulle skritt - NK major Kent Dahl overtar kompaniene. Med fanfare, rulles Gardens Fane ut og NK gjør seg klar til å avlevere avdelingen til bataljonssjef oberstløytnant Geir Pettersen.

BATALJONSSJEFEN OVERTAR

Bataljonssjef Geir Pettersen overtok avdelingen og hilste gardistene ved å si *God dag gardister!* Du blir varm om hjerte når hele garden unisont hilser gardesjefen tilbake ved samstemt å si *God dag gardesjef!* I tråd med god gammel tradisjon holdt gardesjefen sin takketale og sa bl.a:

Befal, gardister og alle andre som daglig støtter og bryr seg om garden. Når jeg sto her for to år siden var jeg spent, klar og ydmyk ifh til oppgaven jeg sto ovenfor. I dag er jeg ydmyk og stolt. Ydmyk for vår avdelings betydning for samfunnssikkerhet, oppdragsløsningen og den gleden det er å ha vært sjef for en så herlig gjeng som dere. Stolt for hva hver enkelt av dere presterer, stolt over hvordan avdelingen sammen har løftet avdelingens evne til beredskap og oppdragsløsning, og stolt over hva Garden som institusjon er.

Gardister for at hver enkelt av oss skulle levere som soldater og som avdeling, har mitt fokus vært fra første oppstilling vært - enkeltmannsferdigheter. Hver enkelt må strekke seg for å være best mulig i sin stilling og når vi setter de enkeltmenneskene sammen i systemet da vil vi gardere oppgaveløsningen.

Fysisk – robusthet. Solid fysisk form gjør deg ikke bare i stand til å prestere i din tid i handlingen, men også gi deg mentalt overskudd til å

stå i krevende situasjoner over tid. Strukturen og mentalt klar, ha pakningen pakket, ha avdelingens pakningsplaner klare, ha tydelige krav til klartider og hvis det ikke virker, krev og tenk gjennom hva din rolle i dette er. En terrorhandling kommer sjeldent med et forvarsel, og vi må kunne rykke ut med det vi har, raskt og effektivt, enten for å ivareta eget kjerneoppdrag eller i støtte for politiet. Fortsett og etterlev disse soldategenskapene, slik at hver enkelt av dere er best mulig forberedt uansett hva som måtte komme.

I min sjefsperiode har jeg hatt et operativt fokus på garden, samtidig har det vært viktig for meg å ivareta garden som leder inn på eksersis, musikk og drill. Samtidig er Gardens operative planverk revidert for å kunne tilby innsatts og gjøre det praktisk gjennomførbart med det som kreves av materiell, av ammunisjon, av beredskapstiltak hvordan bygge ferdighetsnivået og sist men ikke minst relasjonsbygging med våre samfunnsaktører.

Beredskapspoeng, det er tre. Først har vi den umiddelbare innsatsen, løst gjennom sikringsstyrkene på objektet, deretter har vi styrkene på meget kort varsel og avslutningsvis resten av bataljonen innenfor relativ kort tid. Dere må ikke være i tvil, dere er klar til kamp på kort varsel når

det måtte skje noe og dere er klare til å stå i det over tid.

Når det gjelder eksersis, parader, drill og musikk har Garden levert på alle arenaer. Garden har tatt sitt ansvar og utviklet oppstillingsformasjoner og dreiebøker for Hæren tilpasset befalsordningen mv. Garden har fått et utvidet oppdrag ifm statsbesøk etter forespørsel fra majesteten selv. Kongen ser dere, setter pris på dere og spør hvis han vil ha mer – det er ikke så lett å si nei.

Tiden er kommet for en ny gardesjef. Befal og gardister: Fortsett med fokus oppdrag, kvalitet innenfor parader og seremonier, relasjonsbygging og gjensidig respekt for hverandre. Vis takknemmelighet for alle de som støtter opp om Garden i sin virksomhet, det er sammen vi er gode. Ta godt imot Vegar. Dere får en svært solid sjef, med de rette holdningene. Skal jeg beskrive Vegard med to ord er det hel ved. Til dere alle sammen; takk for sykt mange gode opplevelser og takk for at dere har latt meg være sjef.

SJEF HÆREN OVERTAR

Ny fanfare og inn kommer sjef Hæren, generalmajor Odin Johansen og overtar avdelingen, han hilser gardistene, som svarer unisont god

dag general. Sjef Hæren beordrer deretter parade for fanen, før han inspiserer hele avdelingen. Det er et stort øyeblikk for bataljonssjefen å kunne la Hærsjefen inspisere en avdeling som er operativ, presentabel og klare ifh til begivenheten det er å skifte gardesjef. Inspeksjonen ble avsluttet mens musikken spilte Gammel jegermarsj.

Vel tilbake i posisjon, ble avtroppende gardesjef beordret frem og generalen sier:

Det er mange ting som forbindes med hans majestet kongens garde og ofte kan det være vanskelig å finne de få, men viktige og riktige ordene når man skal beskrive denne avdelingen og de folkene som arbeider i den, men jeg tror de aller fleste kan være enige med meg i at kvalitet og presisjon og hurtighet er tre ord som godt dekker gardens karakter. Oberstløytnant Geir Pettersen fyller til fulle alle disse tre begrepene. Du har med fast hånd og kvalitet ledet HMKG i de to årene du har sittet som sjef. Du leverer med presisjon og du leverer hurtig og ikke etter mange måneders utredninger – det bare ordner seg.

Generalen avsluttet sin tale med å si følgende: Oberstløytnant Geir Pettersen - tusen takk skal du ha for meget vel utført tjeneste, tre av. Han fortsatte med å kalle frem påtroppende gardesjef oberstløytnant Vegard Flom.

Vel fremme blir ny gardesjef kalt frem og generalen sa:

For å lede HMKG videre etter de spor som er lagt av forrige sjef har vi valgt oberstløytnant Vegard Flom. Flom kommer til HMKG med betydelig erfaring fra en rekke avdelinger i Hæren og har tjenestegjort i inn og utland. I tillegg har han også erfaring fra 4.gardekompani – for riktignok for en stund siden. Ta vel imot oberstløytnant Vegar Flom og vær med under hans

lederskap og utvikle Garden til nye oppdrag og nye utfordringer i den tiden som ligger foran oss. Deretter overtar ny gardesjef Kommandoen, mens sjef Høren avmarsjerer.

NY BATALJONSSJEF

«General, gjester og ikke minst kjære gardister. Først av alt takk til Geir for en vel utført vakt. Jeg vil også takke for åpenhet og involvering du har vist meg før jeg nå står her. Garden har hatt 45 sjefsskifter siden 1856. Antall gardister og befal som har tjenestegjort i avdelingen har jeg ikke oversikt over, men det er mange titalls tusen. Noen av dem er også tilstede her i dag som gjester. Alle disse utgjør gardens storfamilie. Denne familien støtter oss hver dag, men den følger også med på hvordan vi tar vare på avdelingen deres, dens historie og kultur.

Alle sjef, befal og gardister opp gjennom tidene har påvirket Garden hvor den er i dag. Men mens krigens natur er konstant, er dens karakter i kontinuerlig forandring. Trusselbilde, kapabiliteter, teknologi og liknende er i kon-

tinuerlig i endring. Det ligger da i enhver avdelings natur og utvikle seg i tråd med gjeldende karakteristika. Vi må sågar spå inn i fremtiden for å treffe best mulig. Det skjer mye i Hæren i disse dager. Utdanningsreform, ny personellordning og en stortingsproposisjon som beskriver en utvikling av landmakten som beskriver en fornyet og mer slagkraftig hær. Dette er kanskje noen av de viktigste endringene. Dette vil også påvirke garden.

Garden er HM Kongens liv-avdeling, og vil alltid ha denne rollen. Samtidig har garden et viktig oppdrag i fred, krise og krig. Hovedoppgavet bidra til sikring av konstitusjonell styring av Norge. Garden har en fantastisk avdelingskultur og løser hver dag et svært viktig oppdrag på vegne av Hæren og Forsvaret. Garden har beredskap, noe som må gjennomsyre alt vi gjør. Vi skal ta vare på kulturen, tradisjonen og viljen til å løse oppdrag. Vi skal ta vare på den profesjonelle oppdragsløsningen, men vi skal og må utvikle oss i takt med trendene. Det er ikke mitt ansvar alene, men alle som står her i dag sitt ansvar. Vi skal ikke fokusere på det vi skulle hatt, men på alt vi har og General du forlanger klar til kamp i kveld. Garden er klar til å slåss i kveld, hvis våre oppdragsgivere krever det – slåss i kveld med det vi har. Jeg gleder meg til å bli bedre kjent med garden og til å jobbe med dere i tiden som kommer. Dette er en vakt jeg har sett frem imot og da gjenstår det bare å si: *God vakt skal være.*»

Deretter treddet han av NK, beordret fanen til å avmarsjere og overlot avdelingen til respektive avdelingssjefer. Et stilfullt og verdig skifte av Gardesjef var gjennomført i Gardeleiren. Sjefsbyste ble avsluttet med lunsj i messa for personellet og inviterte gjester.

Offisersbladet gratulerer ny Gardesjef og ønsker han lykke til i viktig gjerning.

2. Bataljon

markerte seg godt i Latvia!

De vernepliktige soldatene fra 2. bataljon hevdet seg meget godt i møte med allierte avdelinger under øvelsen «Sabre Strike» i Latvia i juni. Dette er en årlig alliert øvelse med 19 deltagende nasjoner og 18.000 soldater.

EINAR HOLST CLAUSEN
(MED INFO FRA P & I-ANSVARLIG I HÆREN)
FOTO: FORSVARET

Hensikten med øvelsen er å vise tilstedeværelse i Baltikum, samt NATOs vilje til å innfri forpliktelsen å støtte Polens og de Baltiske statenes forsvarsplaner. Da også artikkel 5.

Øvelsen er også et ledd i å øve samvirke og interoperabiliteten imellom deltagende NATO-

styrker. Brigade Nord deltok med en på «Sabre Strike» kompanistridsgruppe fra 2. bataljon (ett kompani + underlagt fra Artilleribataljonen, Ingeniørbataljonen og Militærkompaniet). Øvingsområdet lå i Adazi, Lepaja og mot byen Skrunda. Hovedstyrken reiste med transportflyet C-17, som er en strategisk ressurs hjemmehørende på Papa Air Base i Ungarn. Mesteparten av materiellet ble transportert langs landeveien.

Kompanistridsgruppen fra 2. bataljon og støtte-

avdelingene, inngikk i en amerikanskledet (USMC) bataljon, sammen med et kompani fra Royal Marines (UK) og et fra US Army, under selve feltøvelsen. Den amerikanskledede bataljonen gjennomførte offensive operasjoner mot to bataljonstrids-grupper som hadde etablert seg i forsvar. Dette var én latviskledet bataljon, samt den kanadisk-ledede EFP-bataljonen.

Øvelsen var instrumentert med det amerikanske systemet MILES, som gjør at øvelsen

Samvirke med andre nasjoner under øvelser og operasjoner er noe av hensikten med øvelse Sabre Strike.

Norske soldater øvde sammen med blant andre US Marines i skogene i Latvia under øvelse Sabre Strike 2018.

Kompani C i Bn 2 utgjorde hoveddelen av kompanistridsgruppen fra Brigade Nord under Sabre Strike.

blir mye mer realistisk. Man må faktisk unngå å bli truffet av motstanderens laserstråler, samtidig som man selv må prøve å få inn treff på motstanderen. Flere av soldatene i 2. bataljon påpekte utfordringene med det svært varierende landskapet. Det veksler fra jungellignende vegetasjon til nesten ørkenlandskap. De fleste hadde ikke øvd i under slike forhold før. Det er noe helt annet enn is, snø og kuldegrader på Skjold, sa «krigerne» fra 2. bataljon. Soldatene

fra 2. bataljon har fått meget gode tilbakemeldinger fra andre deltagende nasjoner. Dette på grunn av deres profesjonelle oppførsel, og ikke minst fordi dette er kvinner og menn som bare har tjenestegjort i 10 måneder!

Som de fleste vet, er 2. bataljon i Langtidsplanen for Forsvaret, foreslått nedlagt som stående avdeling. Den er foreslått som en mobiliseringsavdeling, med kun få tjenestegjørende befall i garnisonen til enhver tid, og

tidvis øving av soldatene/kompaniene. Det er ikke lett å forstå hvorfor en så profesjonell bataljon som 2. bataljon mer eller mindre skal «legges på is», men i kampen med «politikkens sorte riddere» er vel kanskje løpet kjørt.

Overalt alltid!

Eirik Johan Kristoffersen fra Bjerkvik/Nordland, var 48 år da han i 2017 ble sjef Heimevernet. Han skal lede et relativt moderne, men presset HV videre inn i fremtiden.

AV EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO FMS/OFFISERSBLADET

HV er en forsvarsgren som skal være en hurtig landsdekkende mobiliseringsstyrke. På sitt største hadde HV over 80.000 soldater, men i 2018 er tallet 40.000. Når Kristoffersen overtok sjefstolen, var mottoet «Verner, Vokter, Virker». Han har tatt tilbake det gamle mottoet «Overalt alltid!». Oppdraget til Eirik Johan Kristoffersen er å opprettholde et tidsmessig Heimevern for nasjonal sikkerhet.

Officersbladet reiste til Terningmoen og møtte generalmajoren som startet sin militære karriere på befalsskolen for Ingeniørvåpnet, med planer om å bli sivilingeniør. Tjenesten i Forsvaret passet han godt, så han søkte og kom inn på Krigsskolen. Etter KS konverterte Kristoffersen til Kavaleriet, og var så 14 år ved Forsvarets Spesialkommando (FSK), med varierende stillinger, til han ble sjef FSK i 2010. I 2015 ble han nestkommanderende for det som ble hetende Forsvarets Spesialstyrker, før han i 2016 dro til Forsvarets operative hovedkvarter som sjef plan & øving i ett år. Samtalen på sjefens kontor på Terningmoen, ble informativ og meget hyggelig. Kristoffersen er en tydelig, målbevisst og dyktig offiser, som med sitt rolige vesen innbyr til tillitt og respekt. Ikke lett å «vippe av pinnen» med andre ord.

HVORFOR SITTER DU NÅ SOM SJEF FOR HEIMEVERNET?

-Jeg søkte jobben som sjef for Forsvarets Spesialstyrker, men ble spurt om Heimevernet kunne være interessant. Etter en grundig vurdering tenkte jeg at det handler om folk i Heimevernet, det handler om beredskap. Spesialstyrkene er landsdekkende med en liten styrke, men Heimevernet er landsdekkende med en stor styrke. Jeg har tro på Heimevernet, og jeg tror lokal beredskap er viktig. Jeg er stor tilhenger av verneplikten, og da blant annet etterbruken av soldatene som primært Heimevernet nyter godt av. Heimevernet er det som knytter folk og forsvar sammen. Så jeg søkte og fikk den interessante og utfordrende jobben som sjef Heimvernet.

DU HAR NÅ REIST RUNDT OG BESØKT HV-OMRÅDENE, OG SNAKKET MED DITT PERSONELL. HVA ER STATUS PÅ ØVINGSNIVÅ, BEMANNING OG UTRUSTNING?

-Vi øver etter modellen der soldatene øves fire dager og befalets seks dager. Dette gjør vi to år på rad i områdestrukturen. Det tredje året er det kun befalsøving i fem dager. Det vi ihht Vernepliktloven og Forsvarsloven har lov til, er imidlertid seks dager årlig for mannskapene og 10 dager for befalet. Så det er potensial for mer øving enn i dag. Innsatsstyrkene trenes for øvrig

inntil 30 dager i året (normalt 15-20 dager). Det er økonomien som styrer hvor mye vi kan øve. På øvinger ute i områdene ønsker jeg å prioritere grunnleggende soldatferdigheter på lagsnivå. Jeg prioriterer operativ evne høyt. Her spiller OR-korpsets troppssersjanter og områdesersjanter en viktig rolle.

Når det gjelder materiell og utrustning, så har HV for mange kaliber. Det gjør logistikken utfordrende. Jeg ønsker meg enhetlige våpensystemer (HK 416) og desto færre kalibre å forholde seg til i forsyningskjeden. Jeg er videre opptatt av at vi ikke utruker for tungt, og at vi får gode avtaler på det å rekvirere utstyr/materiell. Vi må også bli enda bedre på å utnytte all den gode sivile kompetansen vi har blant våre mannskaper. HV-soldaten er summen av militær grunnutdanning, lokalkunnskap og sivil kompetanse.

DET ER MYE FOKUS PÅ HEIMEVERNET/HÆREN I FINMARK OM DAGEN. GLEMMER VI DET LANDSDEKKENDE HV?

-Jeg har fått i oppdrag av forsvarssjefen å se på rekrutteringen til HV i Finnmark. På landsbasis får vi soldater nok, men geografisk sett har vi en utfordring. Vi får eksempelvis for få soldater fra Finnmark og Fosenhalvøya/Ørlandet inn til førstegangstjeneste. Soldater som etter

dimisjon normalt skulle gått inn i HV på sitt hjemsted. Vi må i større grad se på hvem vi kaller inn til førstegangstjeneste og selektere ut ifra hvor de kommer fra.

HVA STÅR ØVERST PÅ DIN ØNSKELISTE FOR HEIMEVERNET?

-Det er å fyllt opp Heimevernet med personell, helst med geografisk tilhørighet. Vi må ha færrest mulig kalibre (HK 416 til alle), og at vi får øvd mer på grunnleggende ferdigheter og operativ evne. Vi får nå tildelt nødvendig materiell, så det er jeg ikke bekymret for lengre.

HVA ER DIN VISJON FOR HEIMEVERNET?

-Det er et godt spørsmål. I juni 2018 skal det på FFI settes i gang et treårig studie om Heimevernet. Jeg skal lede styringsgruppen, og skal ha med meg representanter fra DSB, FD, FOH,

Landsrådet for Heimevernet, slik at det blir bredt forankra. Første år skal man se på fremtidige mulige scenarioer HV kan bli brukt til. Det andre året (2019-20), skal man se på gapet mellom dagens HV og det HV man må ha i forhold til de fremtidige scenarioer. Det tredje året skal studien anbefale det fremtidige HV. Dette blir en godt forankret og forskningsbasert anbefaling. Jeg for min del, ønsker meg et fortsatt godt øvd landsdekkende Heimevern med stor lokalkunnskap, og med tilstrekkelig moderne og raskt tilgjengelig kommersiell teknologi.

Sjefen for Heimevernet reiser land og strand rundt for å orientere om Heimevernet, men ikke minst for å møte sine distriktssjefer, områdesjefer og soldater. Offisersbladet møtte generalen under Arendals-uka, der han holdt et foredrag om Heimevernet i regi av Norges Forsvars-

fakta

STILLINGER

2017- Sjef Heimevernet Generalmajor
2016-2017 Sjef Plan og øving (J 5/7/9)
Forsvarets operative hovedkvarter (FOH)
2015 – 2016 Nestkommanderende/
Stabssjef Forsvarets Spesialstyrker Brigader
2010 - 2014 Sjef Forsvarets
Spesialkommando Oberst
2009- 2010 Nestkommanderende Forsvarets
Spesialkommando Oberstløytnant
2005- 2008 Operasjonsoffiser (G-3)
Forsvarets Spesialkommando Major
2002- 2005 Skvadronssjef, Forsvarets
Spesialkommando Rittmester
2002- 2005 Patruljemann, Forsvarets
Spesialkommando
1995-2000 Troppsjef, NK og sjef
Fjernoppklaringseskadronen, (Oppklarings-
eskadronen/Brigade Nord som i 1996 ble
Oppklaringsbataljonen)
Løytnant 1991-1992 Lagfører, Pioner-
troppen, UNIFIL,
Libanon Fenrik 1989-1990 Lagfører
Ingeniørbataljonen,
Brigade Nord Sersjant

MILITÆR UTDANNING

Kristoffersen har to mastergrader fra hhv
USMC Command and Staff College,
Quantico, VA og US Army War College,
Carlisle, PA.
2014- 2015 US Army War College, Carlisle,
PA 2008- 2009 USMC Command and Staff
College, Quantico, VA
1992-1995 Krigsskolen Linderud
1988-1989 Befalsskolen for
ingeniørvåpenet (BSIV)

DEKORASJONER

For sitt lederskap under kamp i
Afghanistan i perioden 2007-2008, ble
Eirik Kristoffersen tildelt Krigskorset med
sverd. Kristoffersen var en av de tre første
som som ble tildelt dekorasjonen etter
andre verdenskrig.
For sitt lederskap under operasjoner i
Paktikaprovinser i Afghanistan, ble Eirik
Kristoffersen i 2005 tildelt Innsatsmedaljen
med rosett.
For sin deltakelse i operasjoner med Task
Force KBAR i Afghanistan, ble Eirik
Kristoffersen i 2002 tildelt the Navy
Presidential Unit Citation.

forening. Generalmajor Eirik Kristoffersen har ikke behov for å lure av seg lange retoriske fraser, som ingen får noe som helst ut av. Han snakket rolig, enkelt og forståelig til forsamlingen. Det var ingen tvil hos de fremmøtte hva han tenker, og hvor han ønsker seg med Heimevernet. Her har mange mye å lære, både offiserer, politikere og andre debatanter.

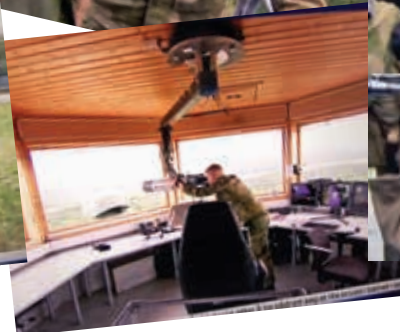
God forsvars- reklame på TV2

under direktesending torsdag 16. august

TV2 sender sykkelløpet «Arctic Race» direkte, og torsdag 16. august var sykkelfeltet i Finnmark/Pasvik/Høybuktnoen.

Hva var mer naturlig for reporter og tidligere fallskjermjeger Dag Otto Lauritzen enn å kle på seg feltjakke, bli flydd til vår grensevakt, Garnisonen i Sør-Varanger (GSV), med Forsvarets Bell-helikopter. Der fikk han omvisning, tur på grense-elva, besøk i messa og i observasjonstårnet. Sjef GSV oberstløytnant Jørn Qviller ble intervjuet, dog uten live-bilder. Flott forsvarsreklame, og ikke minst for en av våre skarpeste bataljoner. Takk til TV2 og Dag Otto Lauritzen (som fikk seg en minnerik opplevelse).

Einar Holst Clausen

Nye stridsvogner vs gamle *Del 1*

Hensikten med denne artikkelen, del 1 sammen med del 2, er å gi leseren et grunnlag til å mene noe om Landmakt utredningens anbefaling om å kjøpe nye moderne stridsvogner i stedet for oppgradering av gamle som man måtte vente med til tyskerne er ferdige med sine oppgraderinger, etter 2023.

ISIS hevdet at de ødela 10 Leopard 2 stridsvogner, av noen kalt uovervinnelig, mens terrorgruppens anslag regelmessig er overdrevet, viser analysen av kampene rundt al-Bab i Syria tallet på «minst 8». Avbildet: Restene av en av de tyskbyggede stridsvognene som vist 20. januar 2017 i en ISIS-video tatt opp i nærheten av al-Bab. Den ble angivelig sprengt opp av en mine. I bakgrunnen er et ødelagt Kobra pansret personell kjøretøy.

AV: WALTER CHRISTIAN HÅLAND

LEOPARD 2A4 STRIDSVOGNER I NORGE

Leopard 2 kan spores tilbake til et prosjekt, som startet på 1960-tallet. 978 Leopard 2 stridsvogner ble produsert fra 1979, og levert blant annet til den tyske og nederlandske hæren med flere. For å oppnå strukturmålene, anskaffet den norske Hæren 52 brukte Leopard 2 A4 stridsvogner fra Nederland. Anskaffelsen med nødvendig integrert logistikk hadde en total ramme på 1 493 mill. kr. Det var garasjesalg fordi Nederlenderne skulle anskaffe nye Leopard 2A6 stridsvogner med langt bedre ytelser, beskyttelse og ildkraft enn Leopard 2A4. Innfasing av Leopard 2A4 stridsvognene til Norge, to bataljonsenheter, hver med 26 stridsvogner, ble gjort i perioden 2001-2006. Leopard 2A4 i norsk oppsetning har ikke lenger tilstrekkelige kapasiteter sammenlignet med de mest moderne. Landmakt utredningen anbefalte derfor ingen oppgradering av Leopard 2A4, men heller å anskaffe nyeste generasjon. Det er erfart at det tar mye lengre tid å totalrenovere et gammelt kompleks våpensystem vs enn å kjøpe nye serie produserte. Renovasjonsprisen ender som oftest opp høyere enn den opprinnelige innkjøpsprisen. Man må

også ta i betraktning levetids kostnader som alltid er høyere enn anskaffelsesprisen. Vil en levetidsforlengelse av gammelt svare seg kostnadmessig når materiellet allerede er foreldet omkring 2030-40, ingen reservedeler og stridsvognen har ikke noe oppgraderings potensiale lenger? Produsenter av fabrikk nye vogner vil som regel tilby reservedeler over en lang tidsperiode (2050).

TYRKISKE TAP AV LEOPARD 2A4 I SYRIA

Høsten 2016 ble Tyrkisk leopard 2A4 av Panser Brigade 2 endelig deployert til den syriske grensen for å støtte Operation Euphrates Shield, Tyrkias intervensjon mot ISIS. Før Leopardenes ankomst, ble rundt et dusin tyrkiske M60 Patton stridsvogner ødelagt av både ISIS og kurdiske avfyrt missiler. Tyrkiske forsvarskommentatorer uttrykte håp om at de ville gå bedre med de tøffere Leopard 2A4. 2A4-modellen var den siste modellen i den kalde krigen, og var designet for å kjempe i relativt konsentrerte enheter i en rask defensiv krig mot sovjetiske kolonner. 2A4 var ikke konstruert for over lang tid å overleve improviserte eksplosive ladninger (IED) og missiler som ble avfyrt fra bakhold av opprørere i løpet av det som var tenkt langsiktige anti-

opprørsoperasjoner. 2A4 har et firkant-lignende kanontårn. En konfigurasjon som gir mindre beskyttelse mot moderne anti-stridsvogn missiler, De generelt mer sårbare vogn sidene og bakpart, utgjør et større problem i et anti-opprørsoperasjons miljø hvor et angrep kan komme fra hvilken som helst retning. Dette ble sjokkerende illustrert i desember 2016 da det viste seg at mange Leopard 2A4 hadde blitt ødelagt i intens kamper i ISIS holdt Al Bab; en kamp som tyrkiske militære ledere beskrev ifølge Der Spiegel som et "traume". Et dokument, publisert på internett av ISIS [<https://southfront.org/isis-releases-more-photos-with-captured-destroyed-turkish-military-equipment/>], og som tilsynelatende viser 10 ødelagte av de «uovervinnelige» Leopard 2A4: fem ødelagt av anti-stridsvogn missiler, to av miner eller IED, en til rakett kaster eller brann, og de andre av flere tvetydige årsaker. Disse bildene som er analysert av Bellingcat [«the home of online investigations»] bekrefter ødeleggelsen av minst åtte. Ett viser at en Leopard 2 tydeligvis er slått ut av en selvmords VBIED (vehicle-borne improvised explosive device) lastebil pakket med sprengstoff. En annen hadde fått tårnet blåst av. Tre Leopard-vrak kan ses rundt et sykehus i nærheten av Al Bab, sammen med flere andre tyrkiske pansrede

kjøretøyer. Ifølge en rapport [Defense Update] har den tyrkiske regjeringen nylig meddelt en presserende forespørsel om 120 komplette beskyttelsessystemer for aktiv beskyttelse på M60A3, M60T og Leopard 2A4-stridsvognene. Som svar, oppnådde den tyrkiske forsvarsleverandøren Aselsan en lisens fra Ukrainas Microtek for å produsere en versjon av deres Zaslon-L-system, som tyrkerne benevner Akkor Pulat.

OPPDRAKSANALYSE, TRUSSEL ANALYSE

Grunnlaget for å utlede og definere et nytt kampsystem spesifiseres i taktiske og tekniske krav. De er vesentlig basert på en oppdrags- og en trussel analyse. Basis for en oppdragsanalyse er de scenarier systemet kan bli satt inn i. Allerede her oppstår det et problem for en sikker analyse, den framtidige konflikt situasjonen. Dermed må en oppdragsanalyse dekke en større bredde av scenarier. Scenariene spenner fra asymmetrisk krig til lav og høyintensiv strid, så vel i åpent lende og i urbane regioner, til symmetrisk høy intens strid mot en likeverdig motstander. Ved alle scenarier må man regne med at motstanderen nytter alle metoder, som hybrid krigføring og at krig i cyber-rom spiller en viktig rolle. Ved oppdragsanalysen kan man ut-

lede oppgaver og kapasiteter et framtidig kampsystem må ha (blant annet ildkraft, beskyttelse og mobilitet m.m.).

VÅPENSYSTEM

I en symmetrisk krig trengs et langtrekkende og ytelse sterkt våpen for avfyring av forskjellige typer ammunisjon, hovedsakelig for bekjempning av kraftig pansrede punktmål. For beskyttelse mot miner og bomblets mål et område frontalt +/-30 grader optimeres/maksimeres og vognen samt tårnets overside må beskyttes. Generelt skulle valgt teknologi være flerverdig. Landforsvaret må med andre ord ha et duel kapasitets system som er egnet til angreps strid, forsvar- og oppholdene strid. Et kampsystem som egner seg med høy innsetings hastighet, utholdenhet og innsatsautonomi. Et kampsystem som overveiende skal settes inn i asymmetriske strids scenarier, må ha et våpenmiks med kort- og midlere rekkevidde som kan bekjempe et bredt spektrum av mål. Eksempelvis har den norske CV9030 Mk III med sin 30 mm automatkanon som avfyrrer forskjellig ammunisjon (inkl. 30 mm programmerbar) og med sin KONGSBERG PROTEKTOR fjern kontrollert våpenstasjon, et slikt våpenmiks. Noen av de amerikanske M1 Abrams er også utstyrt med KONGS-

BERG PROTECTOR (CROWS II) på tårntaket. Et snikskytter deteksjonssystem bør også inngå i systemet. Et slikt system som er effektivt, er det franske SLATE PILAR Vehicle Version (gunshot detection and localization, lokaliserer og overfører snikskytterens posisjon direkte til den fjernstyrte våpenstasjonen, KONGSBERG PROTECTOR). Kampsystem som stridsvogner og stormpanservogner bør ha en høyt virksomt sfærisk beskyttelse (all-around) da i slike scenarier kommer trusselen fra alle sider. De nyeste stridsvognene har og de eldre som oppgraderes får tilleggs pansring for chassis og tårn, samt minebeskyttelse sett og boblets beskyttelses moduler for tårn tak. Mannskapsdelen innvendig har/ får splint sikker duk (spall liners).

ANTALL STRIDSVOGNER I RUSSLAND

I lys av dagens trusselvurderinger og den utviklende strategiske situasjonen i Europa og dens nabolag, har stridsvogns kapasiteter gjevnet betydning. Selv om enkelte EU-medlemsstater oppviser iøynefallende og foruroligende stridsvogn mangler (antallet stridsvogner året 2000 var 15000 til bare 5000 i dag) har andre land store og kostbare overkapasiteter (Russland). Russlands antall stridsvogner og typer: 450 T-80, 1

Leopard 2A7V har her en fjernstyrt våpen stasjon, men av finansielle begrensninger i prosjektet, får A7V ikke det systemet selv om det var et spesifisert krav.
Foto: Aud Håland.

900 T-72, 350 T-90. (17 500 T-55/-62/-64/-72/-80/-90 lagret).

LEOPARD 2 STRIDSVOGNER I DEN TYSKE HÆREN – BAKGRUNN

“Hæren stabler blikk” lød en melding i 2003. Den tyske hæren hadde fortsatt 1712 stridsvogner i oppsetningene etterat Warszawa pakten var oppløst og Tysklands gjenforening. Tyskerne mente da at noen trussel fra Østen ikke utgjorde noen fare. Omorganiseringen og reduksjoner «Bundeswehr, Heer 2011» resulterte blant annet i en kraftig reduksjon av stridsvogn beholdningene, fra 5212 (1989) til et mål tall på 225 (Heer 2011). På basis av ny vurdering av sikkerhetssituasjonen i april 2015, ble det besluttet at den reduksjons prosessen skulle stanses. Det tidligere målet i den tyske hærens 2011 struktur med 225 Leopard 2 stridsvogner var ikke aktuell lenger, men Hæren sto på det tidspunktet igjen med 236 Leopard 2. April 2015 besluttet den tyske Forsvarsministeren at antallet stridsvogner skulle økes ved kjøpe tilbake 100 Leopard 2A4 som var lagret hos industrien og overtakelse av 16 Leopard 2A6 fra den nederlandske beholdningen. I tillegg skulle en skrittvis modernisering av disse stridsvognene. Leopard 2A4 har en Rheinmetall 120 mm kanon. Kanonen er glattrørs (uten rifler -«smoothbore») og produsert av det da vesttyske Rheinmetall-firmaet. Kanonen ble utviklet som svar på sovjetiske fremskritt innen rustningsteknologi og utvikling av nye pansrede trusler. Produksjonen startet i 1974, med den første versjonen av kanonen, kjent som L/44 (44 kaliber omregnet er: 120 mm x

44, gir en rørlengde på 5,28 meter). Kanonen ble også produsert under lisens for den amerikanske M1A1 Abrams og andre stridsvogner. Leopard 2A6 har en kanon L/55 (6,6 m, dvs. 1,32 m lengre enn L/44) som utgjør en forskjell på utgangshastigheten fra 1,580 til 1,750 m/s og effekten mot målet blir derfor økt ved avfiring av en Armor-Piercing Fin-Stabilized-Discarding Sabot-Tracer Round [«Pil prosjektil»]. Kinetisk energi = masse m og hastighet v [regnes med en formel med resultat i enheten Joule].

OPERATIV STATUS – TYSKE STRIDSVOGN AVDELINGER

Tidlig i dette året, leste denne forfatteren propaganda mediet til Kreml: «Sputnik», som beskrev i en nett utgave hvor dårlig det sto til med statusen på tysk operativt materiell, og det syntes tvilsom det som sto der. Sjekket informasjonen med en tysk kontakt: Det som sto i «Sputnik» var noenlunde riktig. Svaret var for eksempel vedrørende Leopard 2: Når man med mindre materiell gjennomfører flere øvelser, da har det som konsekvens at et våpensystem som Leopard 2, som for tre år siden hadde en operativ status på mye over 75 prosent, nå var redusert til 40 prosent.

OPPGRADERING AV DE 100 LEOPARD 2A4

Av de 100 tilbakekjøpte Leopard 2A4, skal 68 inn i oppgraderingsprogrammet. De øvrige 32 skal nyttes til nøye definerte ombygginger som støtte vogner som brolegger panser, etterfølger for Pioneer panser Dach eller at andre beholdes

som de er. Det langsiktige målet med moderniseringen er å få alle Leopard 2- familie vogner på samme basis for å oppnå en logistisk likhet. Med moderniseringen ønsker man også å oppnå et høyere nivå enn versjon- A7. Dermed kan man få de nederlandske Leopard 2A6 og de tyske Leopard 2A7 som allerede er på plass oppgradert til et enhetlig høyere våpen nivå. Hovedsaken var entydig å øke antallet stridsvogner i oppsetningene ved å etablere to nye stridsvognbataljoner.

Forbedringene skulle ikke hverken overskride den gitte finansieringsrammen eller true tidsplanen. Men dermed det ikke satt punktum for en videreutvikling med høy innsats for kvalifiserende muligheter for en versjon «V» (verbessert).

LEOPARD 2 A7V – ENDRINGER/TEKNISKE TILTAK

Som allerede ved Leopard 2A7 er endringene ikke bare økning i ytelser men også de supplerende tiltak til sammen. Den nye versjonen baserer seg teknisk på forgjengeren. Moderniseringene introdusert på den har i utgangspunktet bevist sin verdi. Samlet sett, etter opprustningen, har systemet blitt ryddet for mange foreldede komponenter og sårbarheter, men det er åpent for ytterligere tilpasninger. Vognen har dieselgenerator for strøm levering utenat motoren kjøres, for eksempel ved sjekkpunktsoppdrag. Vognfronten tilføres en ekstra mine beskyttelses modul og mulighet for montering ved behov rundt-om-beskyttelse (all-around

armour) blir klargjort ved oppgraderingen, slik at ved behov rundt-om-beskyttelsen ganske enkelt kan monteres uten ekstra kostnader eller tidsintensive tiltak er nødvendig. En høyning av beskyttelses nivå var et høyt prioritert krav satt av brukermyndighet. Mens motor og drivverket til den opprinnelige Leopard 2 nesten ikke er endret, har vekten på versjon A5 ved hver kampverdi økning økt, og da er motorkraft og vekt forholdet (hk/tonn) blitt redusert. Leopard 2 A4 stridsvogn som også har en MTU MB dieselmotor, på

1 00 hk (1 103 kW) motoreffekt og vekt på 55,4 t, er i stand til å kjøre en bakkehelling opp til 60 % (31 grader) og kjøre langs en sidehelling opp til 30 % (17 grader) motorkraft-til-vekt-forhold på Leopard 2A4 er 24,2 hk/tonn. A5 fra 55,4 til 63,5 tonn: 24 hk/tonn. Et program som allerede for noen år siden ble startet for å forbedre mobiliteten, kan bare realiseres nå med noen tiltak som en pakkeløsning i serie A7V. 70 tonn som kampvekt er kun en MLC kvalifisering (Military Load Classification) da denne verdien selv med tilsats pakker nå ikke nås, men gir et spillrom for senere endringer. Kjerneelementet er å endre gir vekslings-forholdet, med hvilket man nærmer seg den gamle akselerasjons hastighet. Med den endringen er stridsvognen tilstrekkelig i stand til raskt å akselerere ut av dekning. Denne fordelene reduserer maksimal kjørehastighet, som likevel er mer av en nominell størrelse uten praktisk bruk.* For å herde girene som blir utsatt for de økte kreftene, men også å

rette opp svakheter som har blitt oppdaget gjennom årene, blir endringer gjort som sikrer trettethetsbrudd-motstand, men beholder grunnkonstruksjonen. Videre er det montert vekt tilpassede belter og forsterkede torsjonsstenger. Forbedret er også nattkampevnen ved at vognen får termisk bilde visning av tredje generasjon hos skytter så vel som hos vognfører med termisk bildevisning for kjøring framover og bakover. Med den termiske utrustningen kommer også laser avstandsmåler med høyere nøyaktighet enn tidligere. Når det gjelder Prosjekt Energi- og Kamp rom kjøleanlegg som ble installert i A7-versjonen, blir det i A7V erstattet med et nytt. Selv om det som for øyeblikket er installert i prinsippet har vist seg godt, er det i mellomtiden en enhet tilgjengelig med samme kapasitet som inkluderer et ABC beskyttende ventilasjons-system i samme rom. Det gamle ABC-anlegget kan ikke gi temperert luft til vognføreren uten at det monteres et ekstra sett for vognføreren. Med det nye, ledes den tempererte luften inn til vognføreren via et rør og dermed er kjøling av vognfører kabinen realisert. Ytterligere må mindre justeringer gjennomføres som oppfølgingstiltak av de tidligere nevnte. Eksterne endringene må gjøres for en tilpasning av det multispektrale beskyttelsesutstyret (Barracuda). For å kunne bringe med seg den tyngste typen ammunisjon, sprenggranat DM11 uten begrensning, blir ammunisjonsholderne omarbeidet med hensyn til stuvplass og antall. Ytterligere tiltak skyldes ikke

direkte til forbedringen av stridsvognen til versjon A7V. De hører inn under foreldet utrustning og svakheter. Det gjelder den digitaliserte styringen av det elektriske sporingssystem og en ny stridsvogn kommandør monitor skjerm. Disse tiltakene introduseres i begynnelsen med versjon A7V, men på lang sikt, skal de også gjennomføres i de eldre versjonene. På grunn av sin alder, blir alle motorene heloverhelt. Graden av demontering som kreves for dette formålet, brukes til å installere deler som er nødvendige for en eventuell senere økning i ytelse. I en senere realisering av økningen i ytelse er det bare nødvendig å modifisere endringer fra utsiden. En fornyet tids- og kostnadskrevende demontering elimineres da.

TIDSPPLAN

I utgangspunktet vil to produksjonsvogner A7V få en framskutt levering for verifisering og driftstesting. For å få disse stridsvognen rettidige tilgjengelig i slutten av 2019, er grunnlaget for disse oppgraderte stridsvognene basert på versjon A7. Deretter kommer overlevering av A6-baserte A7V i 2020, fulgt direkte av de ombygde 68 tilbakekjøpte Leopard 2A4. De resterende 18 Leopard 2A7-er vil være de siste som skal oppgraderes for å holde denne mest avanserte versjonen tilgjengelig for troppene så lenge som mulig, og deretter bare foreta oppgradering når et rimelig antall A7V er tilgjengelig. 2022/23 blir den første bro legger panser Leguan levert.

En stridsvogn med Leclerc kanontårnsystem montert på et Leopard 2 chassis (ikke neste generasjons Main Ground Combat System).
En demonstrasjon for KNDS – KMW+Nexter samarbeid. Foto: Aud Håland

UTSIKT

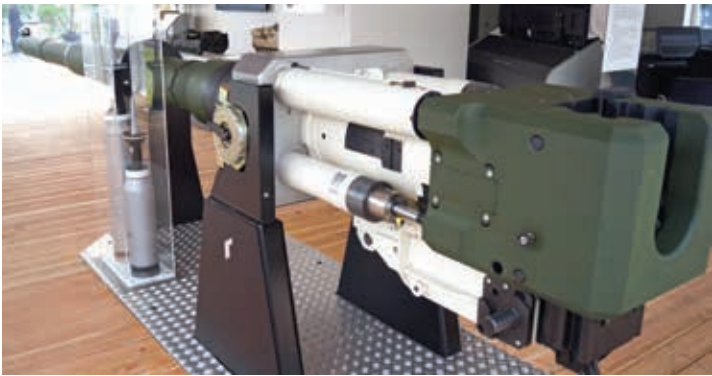
På grunn av tids- og finansielle begrensninger, ble flere muligheter for forbedring utelatt, selv om de ved første øyekast var logiske. Fremtredende var her blant annet enda mer digitalisert ildkontrollsystem, som er i stand til autonom målfølgning (Tracking), en fjernstyrt våpenstasjon og aktivt Hard-Kill beskyttelsessystem. Disse forbedringene og flere krav er ført opp i taktiske-tekniske krav og er akseptert som grunnleggende krav. Den tekniske gjennomføringen og realiseringen vil bli videreført utenfor A7V-programmet og brakt til den nødvendige modenheten ved hjelp av en aktuelle system-demonstrator. Innføringen avgjøres da i tide. Avhengig av tidspunktet for etterfølger systemet: «Main Ground Combat System -MGCS», vil dette trolig føre til en Leopard 2A8. I utgangspunktet vurderes alle eksisterende versjoner for en slik konvertering. For ikke å måtte begrense seg til bare en ny versjon, er disse potensielle videreutviklingene derfor benevnt med samlebenevnelsen Leopard 2Ax. Dannelsen av «KNDS» representerer begynnelsen av en konsolidering i landforsvars systemer i Europa. Denne konsolideringen representerer en førsteklasses mulighet både sett fra et politisk og et økonomisk perspektiv. Den strategiske alliansen mellom Nexter og KMW vil øke begge grupper konkurranse evne og posisjon internasjonalt, så vell som evne til å imøtekomme behovene hos

deres respektive nasjonale forsvar. På Eurosatory 2018 DEFENSE & SECURITY INTERNATIONAL EXHIBITION, juni 2018 ble dette samarbeidet bevist praktisk ved at KMW og Nexter hadde stilt ut en stridsvogn med Leclerc kanontårn og Leopard 2 chassis. En demonstrator vogn bare, ikke neste generasjon. Leclerc har et mannskap på 3 og automatisk ladning av kanonen. Russene påstår at kanonen på deres nyeste generasjon stridsvogn T-14 Armata, 125 mm glattrørs kanon 2A82 har en overlegen i ytelse "verdens beste" og bedre enn Rheinmetall L/55. For å motvirke Russlands nye generasjons T-14 Armata på lengre sikt, anerkjenner Tyskland at Leopard 2 må erstattes med et nytt design i årene 2030 og senere. Som sådan har Tyskland gått i gang med å utvikle MGCS i samarbeid med Frankrike. Denne forfatteren diskuterte MGCS med prosjektleder for Leopard 2A7. Hvordan konseptet vil bli er usikkert på nåværende tidspunkt. Han mente blant annet at vognen måtte ha plass til en fjerde person om bord, en «battle management operator» slik at stridsvogn kommandøren kunne fokusere på det å være «Skipperen» om bord. Tidligere er det skrevet at neste generasjon stridsvognen vil også trenge en ny høytrykks 120 mm kanon og ny ammunisjon som kunne gi tjue prosent bedre ytelse enn den nåværende 120 mm L/55 kanonen. Det er imidlertid ikke klart hvor mye lenger våpenet kan forbedres. Det er betydelige ulemper ved en lengre kanon,

noe som er en av grunnene til at den amerikanske hæren beholder den kortere 120 mm L/44 kanonen for Abrams stridsvognene. Det er mulig at Rheinmetall kan bruke nye materialer for å øke trykket i kanonen uten å øke kanonens lengde. Men et større potensiale har Rheinmetalls nye 130 mm stridsvognkanon L51 (PT 007). Det er vel da rimelig å anta at det er denne kanonen Leopard 2Ax vil bli væpnet med.

PUTINS MOTSTYKKE TIL LEOPARD 2 A7: T-14 ARMATA

Armata er design ordet en universal vognplattform som er basis for Russlands neste generasjon avanserte tunge beltevognplattformer. Armata-plattformen er basis for en ny stridsvogn, en tung infanteri-kampvogn, en pansret ingeniørvogn, en pansret bergingsvogn, en tungt pansret personell transport vogn, en kamp ildstøtte vogn og flere typer av selvdrevet artilleri, basert på det samme chassis med samme design navn. Dette chassis vil også være basis for artilleri-, luftvern- og NBC oppklarings system. Armata med sitt ubemannede tårn representerer flaggskipet til de nye vognplattformgenerasjonene og ble presentert i russiske media som "mirakel stridsvognen". Faktisk er realiseringen av den 125 mm (L/55) stridsvognkanonen i et ubemannet tårn et nytt konsept for den russiske forsvarsindustrien. I T-14, er mannskapet sittende ved siden av hverandre (strids-

RHEINMETALL TANK GUN 130 mm L51 (PT 007). Høytrykks kanonrør med termisk hylse deksel, elektrisk drevet slutt stykke mekanisme, symmetrisk rekyl system, kompakt rekyl styring, munnings referanse system for automatisk justering. Legg merke til forskjell i størrelsen mellom 120 mm kanonens sabot granat og 130 mm kanonens SABOT granat.
Foto: Aud Håland.

T-14 Armata stridsvognen. Fotoet er tatt «Seiers Dag paraden 2015».

Foto etter tillatelse: Vitaly Kuzmin (hans web-side er: <http://vitalykuzmin.net/>)

SPESIFIKASJONER*				
Leopard 2	A4	A5	A6	A7+
Vekt	55.4 - 62.5 t	55.4 - 62.5 t	62.4 t	MLC 70
Lengde (kanon klokken 12)	9,67 m	9,67 m	10,97 m	up to 10,97 m
Bredde	3,77 m	3,77 m - 4 m	3,77 m	3,77 m - 4 m
Høyde (tårn tak)	2,64 m	2,64 m	2,64 m	2,64 m
Motor kraft	1,100 kW (1 500 hk)	1,100 kW (1 500 hk)	1,100 kW (1 500 hk)	1,100 kW (1 500 hk)
Maksimum hastighet	72 km/h	72 km/h	72 km/h	72 km/h
Kjørerekkevidde	450 km	450 km	450 km	450 km
Væpning	120 mm / L/44 glattrørs kanon / 7,62 mm MG	120 mm / L/44 glattrørs kanon / 7,62 mm MG	120 mm / L/55 glattrørs kanon / 7,62 mm MG	120 mm / L/55 eller L/44 glattrørs kanon / 7,62 mm MG / RWS200 med 40 mm AGL eller 12,7 mm MG**
*KMWs data, vekt og maksimum hastighet – se hovedtekst. **Remote controlled Light Weapon Station FLW 200 (AGL – Automatic Grenade Launcher) – RWS200 er ikke med i Leopard 2A7V prosjektet				

vogn kommandør høyre side, skytter i midten og vognfører til venstre) i et relativt godt beskyttet pansret kammer under og like i fremkant av våpen systemet, mens det elevasjons-/side rettings våpen systemet, som er montert inne i det ubemannede tårnet, er relativt dårlig beskyttet. De ubestridte fordelene ved det ubemannede tårn-konseptet ligger i den maksimale mulige overlevelsesen for mannskapet (ved en gitt kampvekt) og i de optimale ergonomiske rammebetingelsene for mannskapet. Imidlertid var disse fordelene ved T-14 noe de også trengte, da de tidligere russiske stridsvognene hadde katastrofalt dårlige sårbarhetsegenskaper etter

vestlige synspunkt, og svært ugunstige ergonomiske bevegelse forhold. Fordelene med dette stridsvogn konseptet, er også utsatt for betydelige ulemper, disse påvirker områdene:

- Observasjon i stridsområdet og situasjons forståelse
- måloppklaring inkludert pålitelighet,
- Våpensporing,
- Nøddrift av kanonen,
- Beskyttelsesnivå for våpenanlegget,
- Opprettholdelse av oppdragskapasitet, mv.

Det ubemannede tårnet med 125 mm stridsvognkanon 2A82 L /55 som hovedvåpen er plassert i midten av vognen. I den nedre delen

av lavetten er det skuddklar ammunisjon. Totalt 45 skudd til hovedvåpenet kan transporteres med inne i vognen. Som sekundær væpning er en 7,62 mm MG montert i tilknytning til det dreibare panorama siktet til stridsvogn kommandøren. MG-et som er stabilisert i to akser, gjør at stridsvogn kommandøren kan avfyre MG-et fra sin beskyttede kabin posisjon. I tårnet på høyre side er det plassert en annen koaksial 7,62 mm MG - som kan ses på den <-formede smale åpningen i tårnfronten.

ILD KONTROLL - ILDKRAFT
T-14s ild kontrollsystem består av et «Battle

Management system» og en stridsmodul med et høyt automatisk ildkontroll-system, det stabiliserte hovedsiktet til skytteren, som er plassert på venstre side av tårnet og har et beskyttelsesdeksel. Det har en dag og en natt kanal (forstørrelse: 4x /12x) samt en laseravstandsmåler og en målfølge funksjon som støtter skytteren. Det stabiliserte panorama siktet til stridsvogn kommandøren er stabilisert i to-akser, og inkluderer en dag og natt kanal og en laser avstandsmåler. Tårn og våpen rettes av et elektrisk system. Tårntaket har en meteorologisk mast, satellitt-kommunikasjon, global navigasjon satellitt system (GLONASS), data-link og radio kommunikasjon antenner. Forvisuell observasjon over området med luken lukket, har stridsvognkommandøren tre enkle vinkel-skop i sin kommandørluke og via disse han kan i beste fall ha en optisk direkte visning over en 180-graders sektor. Fra panorama-siktet på tårnet overføres de tilsvarende bildene til besetningen på respektive skjermene via videosignaler. Oppløs-

ningen og gjennomsiktigheten er dårligere enn med optiske enheter med direkte syn. For observasjon av nærområdet rundt kjøretøyet, er det seks kameraer i tårnet og et kamera på vognens hekk. Samlet sett vil "situasjonsforståelsen" for mannskapet være dårligere enn for de med konvensjonelle tårn. Som kompensasjon har besetningen til T-14 et digitalt situasjons- og våpen innsatssystem. I tillegg har stridsvognen to fase styrte radarsett, som kan brukes til måleoppklaring og til å mate data inn i datamaskinene til de avstands aktive «Hard Kill» beskyttelsessystemene. Radarområdet er avhengig av terreng. Det digitale kartet gir god informasjon om plasseringer av egne styrker, informasjon om motstanderens posisjon må manuelt mates inn i systemet. 125 mm kanonen L/55 er en ny utvikling. Sammenlignet med den eldre 2A46 M 125 mm stridsvognkanonen, har det nye våpenet et større laderom og har dermed et betydelig høyere gasstrykk (ca. 7700 bar). Røret er auto frettet og er delvis forkrommet. Angivelig

er det for det nye våpenet utviklet en ny kinetisk energi ammunisjon (BPS-1 "vakuum") med en KE-penetrator (lengde: 961 mm) og med en utgangshastighet på 1950 m/s. Gjennomslagskraften forventes å være ca. 950 mm i RHA (rolled homogeneous armour - RHA). Det skal være under utvikling et prosjektil med en gjennomslags effekt på opptil 1100 mm RHA stål. Dersom i praksis disse verdiene er nådd, kan kanonen 2A82 ha en munnings energi på ca. 15 Megajoul - som faktisk er høyere effekt enn den som 120 mm L/55 kanonen til Leopard 2A6 har. Prisen for denne høye indre ballistiske ytelsen er kanonens lave levetid, som skal være på 200 til 280. Hovedvåpenet har en feltjusterings anlegg (rør/sikte justering), muligens jobber dette hele tiden automatisk på samme måte som det gjør på den franske stridsvognen "Leclerc". Laserstyrt missiler kan også avfyres fra kanonen. Maksimal missil rekkevidde er omlag 8000 m, den estimerte gjennomtrengingskapasiteten er opp til 1200 mm (RHA).

T-90S MODERNIZED, her før og etterat den ble dekket av IR-signatur dempende overtrekk.
Foto: Aud Håland.

MOBILITET

T-14 Armata har en stridsvekt på 48t. Motoren har en nominell effekt er 882 kW (ca. 1200 hk). Motoren skal kunne levere en kortsiktig maksimal effekt på 1103 kW (ca. 1 500 hk) og den har en 12-trinns automatgir. T-14-chassiset har blant annet sju løpehjul per side med torsjonsstav fjæring. Løpehjul stasjon 1, 2 og 7 har halv-aktive rotasjons-dempere med reologisk (flytende) væske. Viskositeten til dempevæsken kan endres via et magnetfelt. Styringen av dempekraften gjøres via sensorer som registrerer fjæringsbevegelsen og bevegelse vinkelen på vognen. Ifølge russisk informasjon oppnår denne teknologien betydelig bedre stabilisering av chassiset. Langs på tårnet bakside T-14 bæres en snorkel, noe som gjør stridsvognen i stand til å vade.

BESKYTTELSE

Skroget er delt inn i tre rom, et beskyttelsessystem laget av stål, keramikk og komposittmaterialer. Mannskapskabinen er isolert fra den automatiske lademekanismen og ammunisjonen for å øke overlevelsesevnen for mannskapet under en eventuell eksplosjon. T-14 har større dimensjoner og silhuett sammenlignet med stridsvognene T-72/ T-90 (lengde på vognen og 1780 mm, tårntakhøyde pluss 320 mm). Med hensyn til en trussel om intelligent artilleriammunisjon (SMARt/BONUS), kan den infrarøde signaturen i motorrommet være høy og derfor kritisk (på T-90 MS stridsvognen nyttes IR- signatur dempende overtrekk over hele vognen i felt operasjoner). Som et resultat av mange vinkler og hjørner, kan radar retur tverrsnitt signaler bli redusert. For å unngå treff, har vognen et soft-kill-system. Dette Soft-kill-systemet består av fire granatavfyrings batterier, hver med tolv røyk-granater, og virker raskt etter utskytingen med å danne en aerosolsky i retning av det ankommende missilet. To granatkaster i tårnet taket er dreibare. For beskyttelse fra oven, er det to vertikalt rettede, statiske utskytningsbatterier, som er innbygd i tårnet taket. Fire radar sensorer på de øvre kantene av tårnet fanger opp innkommende mot de frontale og bakre sektorene. Ved å bruke radar sensorer, oppnås en betydelig høyere effektivitet sammenlignet med det tidligere "Shtora" systemet fordi radar sensorer kan oppdage alle typer styrte missiler.

Ballistisk beskyttelse og det aktive Hard-kill-systemet "Afganit" (avstands-aktivt beskyttelsessystem som skyter ut en spreng ladning mot innkommende KE-penetrator. Som et duelleringssystem er den sterkeste beskyttelsen på T-14 konsentrert i baugområdet av vognen. Grove estimater antyder på opptil 1100 mm. Den spesielle rustningen skal bestå av en moderne flerlags pansring. For de gjenværende delene av vogn og tårn skal en nyutviklet stål kvalitet være brukt, som fortsatt har tilstrekkelig seighet til tross for høy hardhet. Tårnet vil trolig bestå av et relativt smalt kjernetårn hvis sidevegg har en tykkelse på ca. 80 mm. Sidene for montasjen av sensorer og effektorer består sannsynligvis bare av en tynnvegget metallkonstruksjon. Både den øvre vognkanten og i området ved hjul løpeverks-beskyttelsen, er sannsynligvis utstyrt med syvende generasjon ("malakitt") reaktiv beskyttelse (ERA). Sidene ved motorseksjonen er utstyrt med gitter beskyttelse (også kalt slat armour). Denne beskyttelsesteknologien er en statisk effektiv beskyttelse som kan forventes å beskytte i omtrent 50 prosent av treffene fra RPG-7 granater. Tårntaket har reaktive beskyttelses elementer. Det avstands-aktive Hard – kill beskyttelsessystemet KA 3 "Afganit" består av fem utskytningsrør, som er installert til høyre og venstre for tårnhalsen. Det er sannsynlig at rørene kan avfyre eksplosive og fragmenterte granater for å bekjempe et innkommende flygende prosjektil ca. 15 til 20 meter foran stridsvognen. Avfyrings-systemet fanger opp innkommende i en sektor på ca. 2 x 60 grader foran tårnet. Sensorene er to MMW radarer, som er in-

stallert i frontområdet av tårnet under sensorene til Soft-kill-systemet i en tårnislise.

PRIS, EFFEKTIVITET OG KVALITET

Etter den første presentasjonen av Armata-plattformen under seiers marsj paraden 2015, var det tvil om den russiske økonomien kunne ha råd til en fullstendig modernisering av de pansrede troppene i Russland. Produsenten av T-14 kunn gjorde i 2015 om en mulig ordre fra de russiske væpnede styrker på 2300 Armata. I følge en uttalelse fra det statlige russiske nyhetsbyrået TASS, 30. juli 2018, opplyste den russisk vise-statsminister Yuri Borissov at den mest moderne russiske Stridsvognen T-14 (design navn Armata) vil bli anskaffet i en mengde på bare 100. Det betyr at de væpnede styrkene må avstå fra et større antall moderne stridsvogner begrunnet i kostnadsårsaker. Ifølge Borissov, som foran russiske medierepresentanter, sa at det er ikke nødvendig med en omfattende anskaffelse av Armatas og Boomerangs (nyeste generasjon infanteri kampvogner – en potensiell etterfølger for den russiske BTR-flåten), da de væpnede styrkene ved hjelp av modernisering av den nåværende T-72, T-90, BMP og BTR-flåten er mer økonomisk enn å erstatte dem med mye dyrere moderne teknologi. Modernisering av stridsvognen, T-72 BM, bla. med ny elektro optisk- og ild kontroll system, reaktiv pansring (Relik) både på tårnet og på vogn sidene, samt omfattende gitter beskyttelse (Slat Armour) på vogn og tårn hekk. T-80 BVM og T-90 M har lignende beskyttelse som T-72 BM. T-14 Armata antas å være tre ganger så dyr som T-90S «modernized», en stridsvogn som denne forfatteren fikk studere ved Euro-satory 2012. T-90S modernized var på det tidspunktet Russlands mest moderne. Den hadde alt hva en moderne stridsvogn må ha unntatt Active Protection – Hard-kill system, men detaljer om denne er det ikke plass til i del 1. I følge Borissovs mening er den mest moderne versjonen av T-72 nok til å holde følge med de nyeste versjonene av Abrams, Leclercs og Leopard 2. Han viser til eksport-suksessen til de forskjellige T-72-varianter som bevis på stridsvognens overlegenhet med hensyn til "pris, effektivitet og kvalitet".

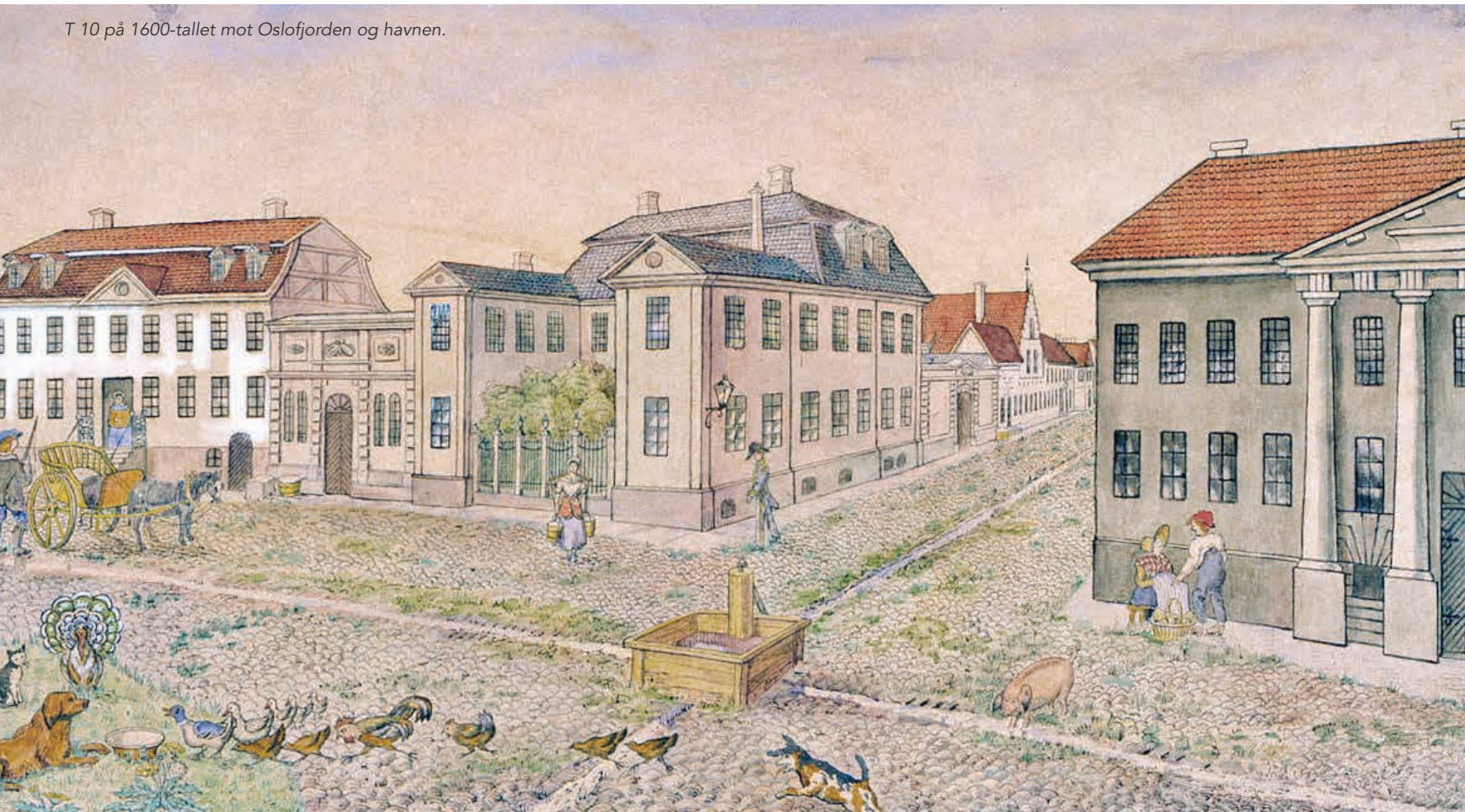
NYE STRIDSVOGNER VS GAMLE - DEL 2

Den delen vil blant annet beskrive: Flere land planlegger oppgraderinger og nyutvikling av stridsvogner, K2 BLACK PANTER og Russlands T-90MS.

Eidsvoldmannen Bernt Anker snur seg i graven!

Den Gamle Krigsskole i Tollbodgaten 10 (T-10), er blant de eldste gjenværende bygninger i Oslo. Det er også et av de eldste bevarte rokokko-paléer i Europa, opprinnelig oppført i 1630-årene av Jens Bjelke. Bygningen er for lengst fredet.

T 10 på 1600-tallet mot Oslofjorden og havnen.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Rokokko-paléet slik det fremstår i dag, er en kraftig ombygging av Jens Bjelkes gård, og var ombygd og ferdig i 1760-årene. Byggherre var da Caspar Herman von Storm, en storkar som senere gikk fallitt. De tre neste eierne gikk også fallitt og måtte forlate landet. I 1802 overtok den historisk kjente Bernt Anker Tollbodgaten 10, og skjenket den i et gavebrev til Krigsskolen. Nå vil Forsvarsdepartementet selge bygningen!

Den militærhistoriske forankringen mellom T-10 og Krigsskolen, har utspring i initiativet til øverstkommanderende general i Norge, H.J. Arnholdt om å etablere en militær utdanningsinstitusjon som skulle dekke faglig kunnskap og menneskelig dannelse. Skolen ble etablert i 1750, og het fra starten «Den frie matematiske skole udi Christiania». Elevene var fra 12-18 år. Skolen

ble den første institusjon for høyere utdanning i Norge, eldre enn Universitetet i Oslo. Skolen ble drevet fra flere kummerlige bygg i Christiania, helt til storkaren Bernt Anker skjenket Tollbodgaten 10 til Krigsskolen i 1802. I 1803 tok Krigsskolen i bruk T-10.

Med dette som bakteppe, og gleden undertegnede hadde av å sitte i arbeidsgruppen under Krigsskolens 250-års jubileum i år 2000, og ordnet sponsing av tidsriktige møbler til baren i kjelleren og til to av de flotte rommene i paléet, så kjenner jeg på fortvilelsen. Den gang ble T-10 i tett samarbeid med Riksantikvaren, totalrenovert. Jeg ønsker jeg å få frem følgende:

- Dette er en nasjonal kulturhistorisk skatt.
- Bygningen er selvfølgelig fredet.
- Forsvarsdepartementet (som har hovedansvaret) har ikke løftet en finger i forhold til vedlikehold siden år 2000! (18 års likegyldighet)

- Slike fredede bygninger trenger årlig vedlikehold og ettersyn.
- Krigsskolen og deres kadetter har kontinuerlig brukt T-10 til undervisning og sosiale tilstelninger.
- Forsvarets øverste ledelse har brukt og bruker T-10 til diverse møter.
- Hvis det er setningsskader i bygningen, må dette komme av tunnellarbeid og/eller annet kommunalt gravearbeid. Bygningen slik den er i dag, har stått solid i 260 år! Hvorfor dukker setningsskader plutselig opp nå? Burde ikke FD gått til søksmål for å få erstatning?
- Å selge T-10 er en nasjonal skandale. Når FD viser så stor forakt for nasjonal- og militærhistorisk historie, og manglende vilje til å videreføre T-10, bør de i alle fall kjenne sin besøkelsestid, og kontakte andre departement for å få andre myndigheter til å overta. Hva med Kulturdepartementet? Hva med Statsbygg?
- Hva med å bruke noen av de 100-vis av

T 10 borggården med inngangen.

En av de mange flotte saler/rom i T-10

Flere av de flotte rom er i bruk, ofte av Krigsskolen.

Ordresalen i dag, i tidligere tide stall/ridehus.

Her knirker det godt i de originale gulvene.

- millionene som Forsvarsbygg pløyer tilbake til FD, som er tjent på salg av forsvareieendommer og leieutgifter som Forsvaret betaler?
- De siste 3-4 årene, har det vært lekt med tall for hva renoveringen vil koste. Det startet med rundt 50 millioner kroner. FD ville at Hæren skulle ta regningen. Hæren hadde ikke penger til dette, og det visste jo FD! Etter hvert dukket det stadig høyere tall opp, 100 millioner – 150 millioner – 300 millioner. Etter min mening kan det virke som om gigantsummene er et bestillingsverk for å påvirke til et mulig salg av T-10.
 - Renovér T-10 med statlig støtte og la Krigsskolen og Forsvaret drive T-10 videre, gjerne etter en forretningsmodell som også skaffer inntekter.

Kjære FD, vis ansvarlighet og finn en løsning på dette, annet enn å prøve et salg av T-10, for ellers kommer Bernt Anker til å snu seg i graven!

Her henger bilder av krigsskolesjefer i moderne tid.

Fra trappe-hallen.

Historisk gammel prakt og størhet
er vel verdt å bevare!

Offiseren Allan Mann

– en spennende svensk krigshelt!

Historien har ikke hentet frem så mange svenske krigshelter, men historien om Allan Mann tåler så absolutt dagens lys.

Allan Mann som ung.

Allans medaljer.

Allan Mann fra hans tid som instruktør ved Militärhøgskolan i Karlberg.

AV EINAR HOLST CLAUSEN

Allan Gustav Bertil Mann (1921 – 2005) var offiser i det svenske forsvaret, men deltok blant annet også på norsk side under 2. verdenskrig. Han ble den høyest dekorerte svenske offiser under verdenskrigen.

Historien om Mann er meget spennende, og viser en befalingsmanns tjenestevillighet, mot og offervilje det står stor respekt av. Han var bare 18 år da han i 1939 meldte seg frivillig til tjeneste på Finlands side i vinterkrigen. Dette var som kjent beinhard krigshandlinger under tøffe vinterforhold. I Finland traff han også norske frivillige.

Da Norge ble invadert av Tyskland 9. april 1940, tok Allan Mann seg til Norge, og ankom Kongsvinger den 12. april. Han kom straks i kamp ved Skarnes, under kommando av løytnant Einar Gamst. Frem til 3. mai, deltok han i kamper nordover gjennom Østerdalen og helt opp til Røros. Der måtte de norske styrkene trekke seg for overmakten.

Men Allan Mann var ikke ferdig med sin krigsinnsats, han tok seg Trømså via Sverige, og videre til Narvik og Gratangen. Der ble han en del av 2. bataljon i infanteriregiment 15, og deltok i kampene og gjenerobringen av Narvik by, sammen med allierte styrker. Under videre fremrykning mot Kiruna, ble Mann truffet av granatsplinter i magen, men klarte på tross av det å redde en såret fransk fremmedlegionær i kjelke over til Sverige.

Tilbake i Sverige ble han hemmelig kurér og utførte over 50 kuréropdrag over til Norge. Mann ville imidlertid bidra enda mer i krigen, og tok seg over til Storbritannia, der han ble med i kompani Linge. Han fikk commando-opplæring, gjorde tjeneste i SOE (Special Operations Executive), og skal visst nok ha deltatt i «Dieppe-raidet» i 1942.

I 1944 var han tilbake i Sverige og deltok i oppbyggingen av de norske polititroppene, for så å bli droppet i fallskjerm over Finnmarksvidda i 1945, for å delta i en Beernt Balchen operasjon

som skulle forberede innsettingen av norske polititropper etter tysk tilbaketrekking. Allan Gustav Bertil Mann fortsatte i tjeneste i det norske forsvaret etter krigen, og tok videreutdanning. Han endte opp med kaptein grad i Hæren, og gjorde også tjeneste i Tysklandsbrigaden, men sluttet i Forsvaret 1951. Mann reiste da tilbake til Sverige, der han gjorde karriere som idrettsleder og nærkamp-instruktør ved Militärhøgskolan Karlberg, før han endelig pensjonerte seg i 1984.

Hans militære dekorasjoner er: St. Olavsmedaljen m/ekgren, Deltagermedaljen m/rosett, ridder av den franske Æreslegionen, Croix de Guerre, Military Medal og 1939-45 Star, Vinterkrigens minnemedalje m/sverd og spenne, Vinterkrigens Lapplandskors, og FN-medaljen for deltagelse i UNFICYP på Kypros. Han ble også tildelt den norske Forsvarsmedaljen m/laurbærgren i 1985.

For en mann!

Forsvarets utvikling, har vi det Forsvaret vi trenger?

«Velkommen til debatt om utviklingen av Forsvaret, nå og i framtiden»

Dette var overskriften på vår og Parat Forsvar sin debatt under Arendalsuka.

Noe av det vi satte et særlig søkelys på var om vi har det Forsvaret vi trenger. For oss var det også naturlig å særlig vektlegge personell og kompetanse. Et område som er særlig berørt og etter vårt syn under stort press i implementeringen av denne langtidsplanen.

Noen år ut i gjeldene langtidsplan er debatten rundt utviklingen av Forsvaret fortsatt sterk. Til tross for store investeringer er det mange kritiske røster til hvor robust Forsvar vi har. Utviklingen rundt landmakten som ble utsatt har vært preget av sterke fronter og hvor forlikspartene nå står langt fra hverandre når det gjelder både helikopter til Hæren og utskiftning av Hærens stridsvogner. I tillegg skal en stående hær-avdeling, 2. bataljon på Skjold i indre Troms, bli en ren reserve avdeling og ikke som i dag en vernepliktbasert stående avdeling.

Viktige tema når vi nå står midt i gjeldende langtidsplan og er på vei inn i planlegging av neste. Hvor det nå blir avgjørende å bruke den faktiske statusen som grunnlag for å komme et steg videre. Et av de områdene som må sees nøye på er den økende avstanden mellom retorikk og den reelle tilstanden. Vi har de siste årene, etter mange besøk ute i Forsvarets avdelinger, erfart at det ikke er alt som er påstell. Det er et stadig større press i hverdagen på å levere med knappe ressurser til et oppdrag som er meget ambisiøst. I tillegg ligger det mange vedtak i langtidsplanene som medfører omstilling for mange.

Derfor må kompetanse og personell bli et sentralt tema i den kommende planen med bakgrunn i de erfaringene vi nå ser. Blant annet er det slik at Utdanningsreformen ikke leverer tilstrekkelig utdanning for våre spesialister.

Det er etablert for få plasser på profesjonsutdanning for våre spesialister. Utdanningskapasiteten må økes raskt for denne kategorien for å sikre innføringen av ny personellordning. God og nok profesjonsutdanning for spesialistene nå, vil gi en langsiktig effekt og sørge for at ordningen kan implementeres raskere.

I tillegg må erfaringene fra opptak og oppstart med ny utdanningsmodell sees på raskt slik at nødvendige justeringer som løser oppdraget med best mulig kompetanse i framtiden kan justeres raskt. Her er risikoen ved å ikke lykkes for stor og eventuelle justeringer må komme raskt da det å fylle huller i manglende kompetanse og manglende bemanning tar lang tid. Vi håper det er vilje til å ta dette inn i det kommende arbeidet på en god måte.

Vi står også nå framfor innspurten av årets lønnsoppgjør hvor vi skal gjennomføre lokale lønnsforhandlinger. BFO er opptatt av dette skal skje ute i Forsvarets DIFer. Våre lokale tillitsvalgte er godt forberedt til å ta jobben ute lokalt til å gjennomføre på en god måte. Det er viktig at den enkelte fremmer sine krav raskt. Et bredt grunnlag fra flest mulig utgjør grunnlaget for våre tillitsvalgte til å fremme best mulig krav i det lokale lønnsoppgjøret.

Jens Jähren
Leder BFO

OMT – versjon 2.0

Ordning for militært tilsatte ble evaluert rett før sommerferien. Samtidig har Forsvarsstaben varslet om at man må se på OMT i lys av utdanningsreformen. Dette er bra!

BFO har vært høyt og lavt siden januar. Så å si alle avdelinger har hatt besøk av våre folk. Vi har lyttet og de har snakket. Mye av frustrasjonen dreier seg om to hovedsaker; OMT med innføring, konvertering samt karriere- og tjenesteplaner og konsekvensene for linjelederne etter HR-transformasjonen. De henger også sammen.

Erkjennelsen av kursendring er positivt nytt. For der man stevner i dag er ikke en fornuftig og bærekraftig retning. Vi ser at personellet slutter, det er ikke nok stillinger på riktige gradsnivåer – for eksempel løytnantsstillinger i Hæren, det underproduseres, utviklingen i de ulike avdelinger spriker, lederne kan ikke gi forutsigbarhet og tilby tjeneste som gir personlig utvikling for den enkelte, - det er mye. Og denne utviklingen MÅ snus!

Derfor støtter BFO initiativet fra Forsvarsstaben om å se på innretningen av OMT. Vi har blitt invitert inn i arbeidet, og dette skaper selvfølgelig forventninger om at vi også skal bli tatt på alvor. Den innsikt vi besitter etter å ha snakket med alle nivåer i Forsvaret gjennom vinteren og våren har skapt et ufiltrert og ærlig bilde som ikke alltid blir synliggjort gjennom statusrapporter og fine briefere. På veien har disse en lei tendens til å bli polert og trimmet slik at essensen i budskapet blir borte. Dermed vil også ledelsen handle basert på (nesten) feilaktig informasjon. Og det er her vi kan gi merverdi.

Vi vet at en hovedårsak til at ansatte slutter er mangel på troverdige og synlige karriere- og tjenesteplaner. Fordi dette gir muligheter for videre utvikling.

Vi vet at det i enkelte fagmiljøer er stor bekymring for etterveksten av ledere. Fordi mange av sjefene kom i fra den gamle avdelingsbefalsordningen. Nå er det ikke lenger mulig å rekruttere derfra – aktuelle kandidater blir ikke motivert av å gå ett år på 1G.

Vi vet at det er en planlagt underproduksjon av offiserer. Dette har vedvart over tid, men blir ikke bedre med at man viderefører det inn i fremtiden.

Vi vet at det er et veldig stort og udekket behov for utdanning av OR – uten at dette blir adressert i nær fremtid. Samtidig var mangel på utdanningsmulighet en av de største svakhetene ved avdelingsbefalsordningen.

Vi opplever at det er store kulturelle forskjeller som Forsvaret må adressere dersom OMT skal bli en suksesshistorie. Det nytter ikke å ha toppsjefer «som ikke vil ha en OR-9» eller nekte å bruke den kapasiteten de representerer. Dette fremstår nesten som passiv motstand mot ordningen. Disse må flyttes, og ledere som går foran må få komme frem. Vi ser at OMT har en effekt – der sjefene vil. Dette er suksesshistorier som må dyrkes. Samtidig må man erkjenne at «OMT passer ikke over alt». Kjernen i diskusjonen må være basert på en helhetlig analyse for hele Forsvaret; Oppgavene som skal løses – funksjonene for å løse de – stillingenes arbeidsoppgaver – kompetansekravet som må tilfredsstilles – tjenesteplanene for kompetansebyggingen – kategoriene som kan gå de.

Forsvarets største problem er å beholde kompetente ansatte. Dette har vært kjent og erkjent siden 2010. Dagens innretning av OMT er dessverre ikke løsningen, MEN kan være en del av denne. Imidlertid krever det at Forsvarssjefen går i rette med en god del av de forutsetninger, for-forståelse og forenklete forestillinger som preget prosessen i Forsvarsdepartementet. For det er to helt vesentlige hindre for suksess; «30-70» og «T-35». Men dette er byråkratiske kjøppester uten forankring i dagens virkelighet.

Jon Vestli
Kompetanseutvikler BFO

BFO-SKOLEN INFORMERER

Til tross for høy øvingsaktivitet til høsten, vil BFO-skolen tilby utdanning til alle. Våre kurs er åpne for alle medlemmer, og mange av de er også åpent for arbeidsgiver.

«ARBEIDSRETT»

Kurset «Arbeidsrett» skal gi deltakeren en grunnleggende innføring og oversikt over de lover, forskrifter, direktiver og bestemmelser om den ansattes rettigheter som ansatt i Forsvaret. Kurset er fokusert på forvaltningsbestemmelser, stillingsvern, plikter og rettigheter, formalkrav ved oppsigelser, krav på ulike kompensasjoner, ferielov, tilbakebetalinger og hva som er saksgang internt i Forsvaret samt overgangen til det sivile rettsvesen.

Kurset er planlagt gjennomført 15-16 november 2018, sentralt på Østlandet. Dette er åpent for alle medlemmer samt arbeidsgivere/ledere.

«FORHANDLINGSTEKNIKK»

Kurset skal gi deltakeren kunnskap om hvordan man oppnår den beste avtalen i en forhandling gjennom å gi deg enkle verktøy for strategiske og taktiske forberedelser, vurderinger i gjennomføring og evalueringen etterpå. I dette ligger det elementer fra psykologi, konfliktteori, retorikk og mye praksis.

Kurset er planlagt gjennomført 10-12 desember 2018 sentralt på Østlandet. Dette er et kurs for BFOs tillitsvalgte og medlemmer.

«STYRINGSRETT»

Styringsretten er arbeidsgivers mulighet til å beslutte sentrale deler av

sin virksomhet. Imidlertid er temaet både misforstått og omgitt av lite kunnskap. BFO-skolen vil derfor gjennomføre et dagskurs i «Styringsrett», hvor tematikken blir gjennomgått av Norman & Co advokatfirma.

Dette er et dagskurs som vil bli gjennomført i våre lokaler i Oslo. Tidspunktet er enda ikke satt. Kurset er åpent for våre tillitsvalgte samt representanter fra arbeidsgiversiden.

LOKALE OG REGIONALE KURS

Alle våre regioner planlegger og står ansvarlige for kurs. BFO-skolen tilrettelegger og gjennomfører samt støtter med instruktører. Disse kursene blir kunngjort gjennom lokalforeningene og på kalenderen alle har tilgjengelig via «Min side».

Her tar lokalforeningene kontakt via regionene – eller direkte til BFO-skolen.

PÅMELDINGER

Påmelding til kurs er kun seks tastetrykk unna. Du logger deg inn på «Min side», går til kalenderen i menyen på venstre side, finner de kursene du kan tenke deg og fyller inn. Dermed er du registrert.

For arbeidsgivere som ikke er medlem i BFO, kontakt jon.vestli@bfo.no

FY – HERTZ BILUTLEIE!

Jeg har alltid vært meget fornøyd med leiebil fra Hertz i Norge, men advarer nå alle som skal leie bil i utlandet, denne gang fra flyplassen i München. Jeg bestilte en stasjonsvogn i øvre klasse, én uke, gjennom Hertz i Norge. Avtalt pris med 1.500 km kjørelengde ca 3.500 kroner. Etter halvannen times kø for å få ut bilen på flyplassen, prøvde skranken å avspise meg med en Ford Mondeo. Jeg reagerte på dette, og fikk heldigvis en flott Volvo V-90, til stor glede. Glede ble snudd til vrede når avregningen kom etter innlevering av bilen. Jeg hadde ikke fylt opp tanken med diesel ved innlevering. Med en dieselpriis på ca 14 kroner i Tyskland, og ca 50 liters påfylling + et mulig gebyr for påfylling, regnet jeg med rundt 1.000 i pluss på fakturaen.

På fakturaen ble jeg belastet for 2.000 kroner! De hadde regnet en dieselpriis på nesten 40 kroner pr liter! I tillegg sto det oppført en lokasjonsavgift på 1.000 kroner! Så vær forsiktig folkens, leieforholdet kan raskt bli det dobbelte av det som er avtalt. Avtalt leie på 3.500 kroner ble altså 6.500 kroner. Dette henger ikke på greip Hertz. Jeg synes også at tillegg i denne klasse, bør Hertz i Norge informere om i forkant, når de gir oss en pris på leie bilen.

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

VELLYKKET FORSVARSDEBATT AV BFO UNDER ARENDALS-UKA

Leder BFO innleder BFOs debatt om Langtidsplanens tilstrekkelighet. Terje Svabø var ordstyrer. I panelet satt forsvarsminister Frank Bakke Jensen (H), Liv Signe Navarsete (SP) og leder Utenriks- og Forsvarskomiteen Anniken Huitfeldt (A). Det ble en god debatt med temperatur, der Bakke Jensen måtte forsvare regjeringens forsvarspolitik mot hard kritikk fra både Navarsete og Huitfeldt. Debatten ble avholdt i hovedregi av «YS-paraplyen», som vanlig på Madam Reiersen. Medarrangør på denne debatten var Parat Forsvar, som også sørget for direkte-streaming av hele debatten. Det var et meget godt oppmøte og ble en meget vel gjennomført debatt! BFO ved både leder Jens Jahren og nestleder Rune Rudberg fikk også frem ett av BFOs fokusområder, nemlig ivaretagelsen av personellet opp i alt dette. Arendals-uka har blitt et meget stort arrangement, og er en viktig arena der blant annet BFO får anledning til å møte hele det politiske Norge, samt en rekke andre aktører. Et fint sted for uformelle samtaler og politisk påvirkning med andre ord!

Einar Holst Clausen

Leder BFO Jens Jahren innleder BFOs debatt om Langtidsplanen.

HIPP HURRA FOR EUROPEISKE REISEFORSIKRING!

BFO tilbyr Europeiske reiseforsikring til alle sine medlemmer. Jeg er glad for å ha det som må være den beste og hyggeligste reiseforsikringen! Det siste halvåret har jeg opplevd to tilfeller der Europeiske har møtt meg med profesjonalitet, meget hyggelig service og raskt oppgjør. Den ene gangen etter dødsfall i nærmeste familie og påfølgende kansellerte reise, og den andre gangen etter fire timers forsinkelse med Norwegian og så sen ankomst til Gardermoen at jeg måtte ta taxi hjem, fordi det ikke gikk tog eller buss til Lillestrøm. Det er godt å ha et profesjonelt Europeiske i ryggen når uhellet/hendelsen beklageligvis oppstår.

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

Norsk Leopard 2A4 stridsvogn fra Telemark bataljon krysser en elv på en M3 bro under NATO operasjonen Enhanced Forward Presence i Litauen 2017.
Foto Tørbjørn Kjosvold.

OMSTILLINGS- OG TARIFFBREV 4/2018

Sommeren er over og med den starter vi på en hektisk og utfordrende høst. Vi skal gjennom omstillinger, ny utdanningsordning er i gang, evaluering av HR-prosess, lokalt lønnsoppgjør, Forsvarssjefens virksomhetsplan, sentrale og lokale særavtaler skal reforhandles, høringer skal besvares og midt oppi alt dette - øvelse Trident Juncture. Forsvaret har en egen evne til å løse oppgavene i tide, selv om vi denne høsten har større utfordringer enn vanlig.

AV FORHANDLINGSUTVALGET I BFO

VEDLIKEHOLDSTJENESTEN I FORSVARET

De sentrale drøftingene ble gjennomført rett før sommerferien, etter forutgående og gjentatte behandlinger lokalt. Forsvarsstaben har gjort sitt til at saken ble tilstrekkelig behandlet lokalt, men uenighetene er vel kjent for de fleste. Det handler om hvordan og hvem som skal ha kontrollen med vedlikeholdet av operativt tungt materiell i Hæren og Luftforsvaret. Ansvaret for å gjennomføre utredningen var tillagt Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO). Operative sjefer og sjef FLO klarte ikke å enes om en felles anbefaling til Forsvarssjefen (FSJ).

Hva og hvorfor man ikke ble enige, kan vi spekulere i, men Forsvarsdepartementet og tilsynelatende FLO er ivrige tilhengere av offentlig/privat samarbeid, operative sjefer er opp-tatt av å ha kontroll med personell og verkstedene som vedlikeholder eget materiell til bruk i fred, krise og krig.

FLO har foreslått en løsning som Hær og Luft er uenige i, de tillitsvalgte er forbannet og arbeidsmiljøet, beredskap og klartider er utfordret. Sentralt ba vi om et møte med FSJ noe han aksepterte. Hvorvidt han vil velge en annen løsning er usikkert, men den løsningen som er foreslått er lite akseptert med utgangspunkt i det saksgrunnlaget som lå til grunn. Utfordringen er at vi må spare inn 307 millioner kroner innen 2020.

BFO vil anta at vi får et nytt saksgrunnlag, med en ny frist for sentral drøfting. Hvorvidt man må gjennom en ny lokal behandling er usikkert og vil bli avklart i møte med Forsvarssjefen 16. august - dagen før dette Offisersbladet gikk i trykken.

SENTRAL DRØFTING AV LANDMAKTEN

Utviklingen av landmakten, dvs Hæren og Heimevernet ble på mange måter satt på

vent, da vi ved forrige korsvei behandlet Forsvarets utvikling. Da likte vi dårlig at Hæren og Heimevernet ikke var inkludert i den helhetlige løsningen. Temaet har tidligere vært behørig omtalt i diverse artikler og omtale i media. I etterkant kan vi si at utredningen om landmakten har hatt en verdi om vi ser landstyrkene inn i fremtiden. Oberstløytnant Helge Bjørge ledet de sentrale drøftingene.

Den største utfordringen er kanskje forskjellen mellom politiske ambisjoner og vilje til å tilføre økonomi ifh til behovet i ny foreslått struktur. Derne er det begrensninger ifh til oppbemanning av strukturen og for lite materiell som begrenser Hær og Heimevern i å bygge opp den anbefalte strukturen – alt dette koster.

Når det gjelder etablering, bygg og anlegg (EBA) er det kapasitetsutfordringer i Forsvarsbygg som følge av andre store materiellinvesteringer på Ørland, Evenes mv. Dette fører til at etableringen i Hær og Heimevern vil trekke ut i tid. Uansett vil man, etter BFOs skjønn, måtte sikre et nødvendig antall kvarter, boliger og kontorsituasjon for å sikre at personellet vil være på de steder strukturen etableres.

Utviklingen av landmakten kommer samtidig med innføringen av en ny utdanningsordning og ny ordning for militært tilsatte (OMT). Forsvarets høyskole har ikke kapasitet eller økonomi til å utdanne det faktiske behovet vi har for kompetanse. Hær og HV vil sannsynligvis ikke få dekket det faktiske kompetansebehovet de første årene da Forsvarets høyskole ikke har tilstrekkelig kapasitet. Særlig er det utfordringer mht OR 5 og personell utdannet fra krigsskolen.

Ikke uventet la Stortinget økonomiske rammer til grunn for utviklingen av landmakten. Med nye strukturelementer følger også behovet for mere penger til materiell, personell og behov for EBA, mange forhold må nødvendigvis avklares politisk. Konsekvensen er at Hær og HV må leve med en økonomisk usikkerhet, i påvente av politiske avklaringer.

For tidlig iverksetting, vil føre til at penger må tas innenfor Hærens og HVs allerede vedtatte budsjett. BFO håper at Forsvarssjefen ikke tvinges til å balansere budsjettet gjennom å redusere årlig trening.

BFO støtter mange av Forsvarssjefens gode anbefalinger og er godt fornøyd med at han faktisk gir en virkelighetsbeskrivelse som bør få politikerne til å ta ansvar ifh til vedtatte politiske ambisjoner og økonomi. BFOs skriftlige merknader følger saken til departementet.

OPPGJØR AV UTESTÅENDE FLEKSITID

Pr. 31. desember 2018 vil det bli en teknologisk forenkling mht oppgjør av utestående fleksitid. Fleksitid over 50 timer blir strøket og minstetid over 10 timer trekkes i lønn. Forenklingen implementeres pr 31. desember 2018 og ifølge referatet fra drøftingene vil det være en tilpasningsperiode i hver enkelt DIF fra implementeringsdatoen for å sikre en smidig overgang ifh til å stryke fleksitid over 50 timer. BFO forventer at DIFene informerer eget personell på et tidlig tidspunkt slik at man får avviklet tid over 50 timer før tilpasningsperioden går ut.

KORRIGERING AV BOLIG-REGLEMENTET

Det er kommet til to endringer i boligreglementet. Den første endringen gjelder pkt 5.2.1 hvor det er kommet et tillegg, som følger: «Personell som er ansatt i Forsvaret og avvikler omsorgspermisjon uten lønn inngår i målgruppen.»

Den andre gjelder pkt 5.2.8 som nå lyder: «Ansatte som innvilges permisjon uten lønn for å være elev ved GOU/GOP gis anledning til å forlenge eksisterende leieforhold av bolig under permisjonstiden, begrenset opp til maksimalt 3 år. Eksisterende leietid fortsetter etter at permisjonstiden er avsluttet, selv om dette medfører at leietidsbegrensningen i pkt 7 overskrides.» Denne kategorien personell er

ikke søknadsberettiget til militær bolig, men vil få bostøtte ved sivil leieforhold.

Obs! *Reglement for utøvelsen av Forsvarets boligvirksomhet har pt. ikke tatt inn ovenstående endringer i selve teksten.*

GJENNOMSLAG I «SKOLETILLEGGSÅKEN»

Særavtale om særskilt tillegg for undervisningstiden for militære arbeidstakere ved Forsvarets skoler ble sagt opp av Forsvaret med virkning fra 1. juni 2016. Forsvaret forlenget, etter massivt påtrykk fra organisasjonene, tiden for utbetaling av tillegget frem til 31. juli 2017. Etter dette har utbetaling av tillegget opphørt.

I forbindelse med oppsigelsen av særavtalen om undervisningstillegg har BFO vært av den oppfatning at undervisningstillegget har blitt en del av de individuelle lønnsbetingelsene. BFO og NOF har vært i dialog med Forsvarsdepartementet om en mulig løsning for disse sakene.

BFO har involvert både jurister og YS Stat i arbeidet med å finne en løsning i denne saken. Dette arbeidet har pågått siden 1. mai 2016.

Departementet, BFO og NOF har etter en lang prosess og mange møter kommet frem til en omforent løsning slik at den enkelte skal kunne få prøvd sin sak.

Denne prosessen viser at BFO sammen med NOF har hatt rett i sitt prinsipielle syn i denne saken, som strekker seg utover selve saken om skoletillegg, sier forhandlingsleder Lars Omberg.

Alle BFO medlemmer som er berørt av dette har fått tilsendt nødvendig informasjon og er nå i gang med å fremme sine saker. Fristen for å fremme sin sak til BFO er satt til 1. sept.

LOKAL LØNN 2018

Det er snart tid for lokale lønnsforhandlinger. Det er i år avsatt 1,9% (på dato) til lokale forhandlinger. Gjennomsnittslønnen på vår tariffavtale er for Forsvaret i år beregnet til kr 608.100. Gjennomsnittslønnen danner grunnlaget for utregning av den lokale potten. Dette fører til et av de største lokale oppgjørene på mange år.

De sentrale organisasjonene og Forsvarstaben vil forhandle om fordeling av avsetning og utarbeide felles retningslinjer for oppgjøret. For BFO er det viktig å få til en profil på oppgjøret som ivaretar våre medlemmer på

best mulig måte. I lokale oppgjør vil det være flere muligheter til å fordele midlene. I de siste oppgjørene har BFO anbefalt en videre delegering av midlene til den enkelte DIF, slik at forhandlingene kan gjennomføres der kompetansen om egen avdeling og eget personell er best.

Den sentrale prosessen startet 15 august med påfølgende møter til det forhåpentligvis er etablert enighet om fordelingen av årets avsetning.

Det kan være like mange gode begrunnelser som antall ansatte i Forsvaret når det gjelder å fremme krav om høyere lønn. Lokal lønn er en del av det statlige lønssystemet, og er i hovedsak ment å skulle benyttes der det er endringer i stilling, ansvar eller arbeidsoppgaver som det ikke er mulig å kompensere etter andre punkter i Hovedtariffavtalen (HTA). I tillegg til å utjevne utilsiktede lønnsforskjeller. Allikevel er det viktig å si at det ikke finnes noen fasit på gode eller dårlig begrunnelser.

Lokal lønnspolitikk ved den enkelte DIF vil normalt danne grunnlaget for de forhandlingene som gjennomføres ved din DIF. Det vil alltid være en god ide å lese gjennom denne, slik at du kan begrunne ditt krav best mulig.

BFO medlemmer som er på Forsvarets lederlønsavtale, skal på samme måte som alle andre BFO-medlemmer, fremme sitt lønnskrav til BFO. Befal på lederlønsavtalen behandles i egne sentrale forhandlinger.

I årets oppgjør ble det foretatt en justering av alle lønnsrammer ved at alternativ 1 og 2 ble fjernet. Alle tilsatte i alternativ 1 og 2 har som følge av dette allerede gått opp ett eller to lønnstrinn i tillegg til det som ble gitt i det sentrale oppgjøret (minimum kr 5100 til alle).

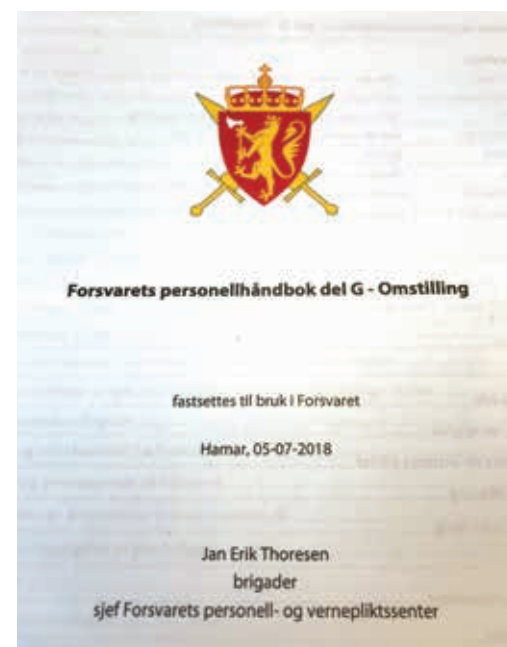
Det er i tillegg etablert to nye alternativ i alle lønnsrammer (alternativ 9 og 10). Alle som tidligere lå i alternativ 9 (direkte plassert) vil nå være innplassert i alternativ 11 uten at dette gir en lønsmessig konsekvens. De nye alternativene 9 og 10 vil kunne tas i bruk i året lokale oppgjør, og du som medlem kan eksempelvis fremme dette som krav.

Alle BFO medlemmer vil i løpet av august få utfyllende informasjon om det lokale lønnsoppgjøret etter hvert som prosessen går fremover. Som medlem vil du også i år få muligheten til å fremme ditt krav gjennom vårt system

digitalt. Vi oppfordrer alle våre medlemmer til å fremme et begrunnet lønnskrav i de kommende lokale forhandlingene.

Fristen for å levere krav vil fremgå av den informasjonen som sendes alle medlemmer. Normalt vil den fristen være medio september. Året lokale oppgjør skal være ferdig forhandlet innen utgangen av oktober. Hvis du har spørsmål om det lokale lønnsoppgjøret ta kontakt med BFOs tillitsvalgte i din avdeling. Vi oppfordrer alle våre medlemmer til å følge med på den informasjonen som blir distribuert ut til deg som medlem, i tillegg til det som legges ut på våre nettsider. BFO vil samle all informasjon om lønnsoppgjøret på en egen nettside, som du som BFO medlem vil få tilgang til.

FPH DEL G - OMSTILLING

Partene har drøftet frem en ny og mer fremtidsrettet Forsvarets Personellhåndbok del G, som omhandler omstilling. BFO stiller seg bak nye del G, men presiserer at forutsetning for at dette dokumentet skal fungere, er at partene lokalt faktisk bruker dokumentet for hva det er ment som, nemlig å sikre at omstillingen i Forsvaret følger faste prosedyrer og sikrer kvalitet i saksbehandlingen. BFO og NOF er skeptisk til innskrenkning i saker som skal behandles i FSJens råd. Vi mener man derved tar bort et kvalitetssikringsledd.

Generelt skal verktøyet Metodeportal for Forsvaret (METFOR) brukes ved alle omstillinger i Forsvaret. I dette verktøyet finnes det prosesser og arbeidspakker som ivaretar alt innhold og mere til fra den tidligere dreieboken. De sentrale partene er enige om at verktøyet ikke nødvendigvis egner seg for alle typer omstillinger/endringer, evt avvik fra den faste prosedyren må drøftes mellom partene sentralt eller partene på DIF-nivå.

Metode for omstilling

Omstillingsprosesser skal gjennomføres i samsvar med gjeldende lov- og avtaleverk. En METFOR-linjal baserer seg på en drøftet gjennomføringsplan, videre må de tillitsvalgte og verneombud ha opplæring og innsyn i METFOR-verktøyet.

Omstillingsprosessene

Omstillingene i Forsvaret er svært varierende i omfang. Medbestemmelsen skal følge et fast mønster, jf. HATA – vedlegg om retningslinjer for medbestemmelse ved omstillinger/omlegginger og endringer i Forsvarets stillingsramme. I Håndbok for strukturforvaltning, pkt 5 gis det en beskrivelse av endringer i strukturelementer (omstilling) ved flytting (flat overføring), nedleggelse, opprettelse og sammenslåing. I METFOR er det utarbeidet arbeidspakker for å støtte gjennomføringen av disse prosessene.

Omstillingsprosessene omfatter bl.a.:

Trinn 1 Planlegging og tilrettelegging

Planlegging og tilrettelegging for eventuell kommende omstilling inneholder følgende:

- 1) Informasjon til tillitsvalgt og verneombud om den kommende omstillingen
- 2) Ivareta medbestemmelsen i henhold til HA/TA
- 3) Opplæring av linjeledere i omstillingssamtalen
- 4) Utarbeide forslag til METFOR-linjal
- 5) Lage informasjonsopplegg til ansatte i samarbeid med ATO, jf HA/TA
- 6) Gjennomgang og oppdatering av eksisterende stillingsbeskrivelser slik at de synliggjør de oppgavene som gjøres i eksisterende strukturelement.

Trinn 2 Iverksetting og gjennomføring

Iverksetting og tilrettelegging av en omstilling inneholder følgende:

- 1) Motta og informere om oppdrag (gjennom FSJ VP eller initiert av sjef DIF)
- 2) Utrede og analysere oppdraget
- 3) Utarbeide hovedplan, herunder METFOR-linjal for gjennomføringen
- 4) Drøfte hvilke enheter (strukturelement) som er berørt av omstillingen
- 5) Gjennomføre omstillingssamtaler
- 6) Gjennomføre AMU-behandling jf. HA/TA § 7.3
- 7) Utarbeide og drøfte/forhandle nytt organisasjonskart, jf HA/TA § 19
- 8) Utarbeide og drøfte nyestillingsbeskrivelser jf. HA/TA § 18.2
- 9) Drøfte hvem som er berørt/ikke berørt av innplasseringen
- 10) Gjennomføre omstillingssamtaler
- 11) Drøfte arbeidsgivers forslag til innplassering
- 12) Innplassere ansatte i stilling der arbeids-

oppgaver videreføres i vesentlig grad – Fase A (DIF)

- 13) Bekjentgjøre resultat av fase A
- 14) Utstede et informasjonsskriv om overtalighet, status og videre prosess etter fase A
- 15) Om mulig omplassere ansatte i passende stillinger/ledige stillinger – fase B (DIF og FPVS)
- 16) Sende forhåndsvarsel om oppsigelse. Tilbud om forklaring i råd (ansettelsesråd for sivile eller FSJ råd) Tilbud om forklaring i råd gjelder ikke OVK-personell.
- 17) Anmode om oppsigelse
- 18) Motta vedtak om oppsigelse fra ansettelsesråd
- 19) Sende underretning om oppsigelse til den ansatte
- 20) Iverksette organisasjonsendringen

Trinn 3 Avsluttende evaluering og oppfølging

Arbeidsgiver skal i samarbeid med de ansatte og deres representanter, evaluere omstillingen og om nødvendig gjennomføre korrigerende tiltak for å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø.

Når fast prosedyre fravikes

Partene lokalt har anledning til å fravike den faste prosedyren mht bl.a. bruk av METFOR-verktøyet. Rekkefølgen i omstillingen er i stort beskrevet ovenfor og arbeidspakkene er beskrevet i METFOR for hver enkelt prosess. Tar man ut disse arbeidspakkene, har du i prinsippet den gamle dreieboken, som ble erstattet av FPH del G, da denne ble drøftet i 2016. Avvik drøftes mellom partene sentralt eller på DIF-nivå. BFO tillitsvalgte bør ta kontakt med BFO sentralt dersom man lokalt er uenig om avvik fra den faste prosedyren.

BFOs råd er å gjøre omstillingen oversiktlig og enkel, slik at den ansatte føler trygghet, selv i situasjoner hvor man står i fare for å miste sin jobb. Velger man å ikke bruke METFOR, bør dere bruke arbeidspakkene (eks gamle dreieboken) som beskriver i detalj hva som må gjøres for å etterleve bestemmelser i lov- og avtaleverk, herunder Håndbok for strukturforvaltning.

FPH del G er forsvarrets omstillingsdokument

BFO oppfordrer partene lokalt til sammen å

gå gjennom FPH del G, slik at man får felles forståelse av innhold, herunder mulighetsrommet og hvordan det skal forvaltes. Skal din avdeling inn i en større omstillingsprosess, kan BFO bidra med kompetanse og kursing på aktuelt lov- og avtaleverk som regulerer gjennomføringsmåten og styringsretten.

KURS I OMSTILLING - 2.BN

2.bataljon på Skjold skal inn i en betydelig omstillingsprosess og ønske om oppdatert omstillingskompetanse var anmodet fra bataljonsledelsen. Rektor BFO-skolen Jon Vestli tok turen opp for å snakke om forhold beskrevet i ny FPH del G, som kom ut i juli 2018. På kurset ble det tatt opp tema som Landmakts-utredningen, omstillingsprosess (METFOR) herunder menneskelige reaksjoner, arbeidsmiljø, risikovurderinger, innplasseringsløp, rettigheter og plikter for personellet, incentiver i omstillingen mv.

Et tyvetalls deltakere fulgte engasjert med og fikk svar på de spørsmål og avklaringer de følte de måtte ha. BFO vil berømme ledelsen, som i sin mail til de ansatte skrev «Dette må og skal prioriteres, og sjefer skal legge tjenesten til rette slik at alle innkalte har anledning til å møte». Dette er, etter BFOs skjønn, en lederadferd det står respekt av og vil bidra til at de ansatte kan føle seg trygge på at tillitsvalgte, verneombud, kompanisjefer og bataljonsledelsen innehar oppdatert kompetanse når arbeidet nå starter opp for fullt.

Vi ønsker dere lykke til med de lokale lønnsforhandlingene.

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Tom Skyrud	Medbest	473 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Tariff	990 96 521		grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
Sekretariatsleder	Even Mølmsaug		990 94 678		even.molmsaug@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653		viggo.holm@bfo.no
Markedsansvarlig	Lars Kristian Danielsen	Kom.avd	905 85 355		lars.danielsen@bfo.no
Rekrutteringsmedarbeider	Dorte Storihle Ødegård		984 88 211		dorte.odegard@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE

TELEFONER

OMRÅDE	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
Nord-Norge	Tore K. Halvorsen			489 43 315		tore.halvorsen@bfo.no
Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
Sør-Norge	Kerstin I. Varpe Ramsjø			456 38 647		kerstin.ramsjo@bfo.no
Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
Indre Østland	Håvard Støle	0502-2077	64 40 20 77	974 11 301		havard.stole@bfo.no
Viken	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
HTV Luft	Lars Erik Jamtli	0565-7047	75537047	922 27 058		htv-luft@bfo.no
HTV Hær	Rune Isvik			400 29 792		htv-haer@bfo.no
HTV Sjø	Tor Erik Eide			922 10 930		htv-sjo@bfo.no

BFO PÅ FOS 2018

I år igjen var det klart for Forsvarets opptak og seleksjon. De håpefulle rekruttene møtte på Sessvollmoen i håp om å kjempe seg igjennom nåløyet, og få plass på en av Forsvarets skoler. Når opptaket var omme stod Forsvaret igjen med et betydelig mindre antall, som ble tilbudt skoleplass (se tallene litt lengre ned i denne saken).

RETT FRA VIDEREGÅENDE

Nytt av året var at også elever rett fra videregående skoler kunne konkurrere seg til en skoleplass. Det var mange håpefulle, spente og engasjerte rekrutter å se på Sessvollmoen de dagene BFO var tilstede med stort telt, vafler, kaffe, is, informasjon og godt humør.

Det var tydelig, i år igjen, at tilstedeværelse fra BFO er viktig under FOS, mange medlemmer tok turen innom teltet vårt for å få svar på spørsmål rundt sitt medlemskap, sine forsikringer, utdanningsreformen, ferieloven, BFO- stipend mm. Det er flott å kunne løse saker medlemmene har på stedet, og møte alle som er involvert i planleggingen og gjennomføringen av FOS på Sessvollmoen!

BFO PÅ KRIGSSKOLENE!

BFO vil besøke alle krigsskolene i løpet av høsten for å informere om oss selv. Vi ønsker alle skoleelever velkommen til oss som medlem. BFO løser alt av saker, fra permisjonssøknader, TSer, klager på eksamensresultater til saker der hele karrieren og Forsvarets fremtid står på spill. Medlemskap i BFO gir deg trygghet i det militære yrkeslivet,

og våre uslåelige forsikringsordninger gjør at du som medlem kan sove litt bedre om natten. Som elev er medlemskap og en forsikringspakke gratis, mens du som offiser og befal betaler en liten andel av lønnen din. Bli medlem du også, for plutselig skjer det! Det uventede. Og da står vi klare til å hjelpe deg. Som vi sier:

FØRSTE OPPTAK TIL FORSVARETS HØGSKOLE

BFO var som alltid til stede i forbindelse med FOS (Forsvarets opptak og seleksjon). I motsetning til tidligere år var årets opptak kun til Forsvarets krigsskole- og ingeniørutdanning. FOS-organisasjonen leverte nok en gang rammer slik at seleksjonen ble best mulig – vel blåst igjen!

DE KALDE FAKTA

Årets opptak kan oppsummeres slik; 2992-1215-539-171. Fra 2992 søkere har man gitt tilbudet til 171 kandidater. Og dette er jo da svært bra! BFO er sikker på at de som har fått plass og møtte på Heistadmoen 5. august både vil bli meget gode offiserer og befal, samt vil bli gitt den

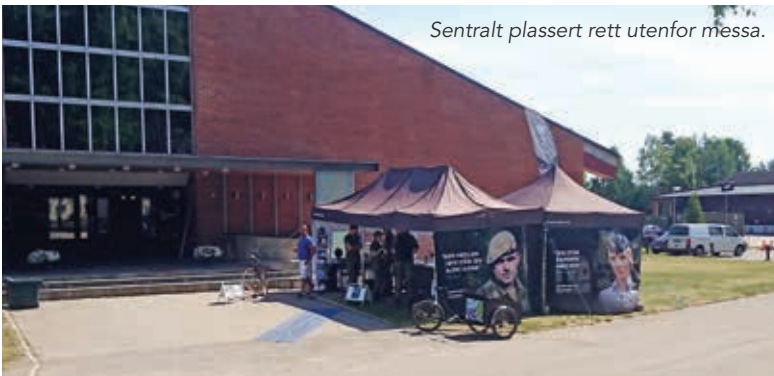

Leder kommunikasjonsavdelingen BFO Viggo Holm er fornøyd. Nytt medlem signerer.

BFO stiller som vanlig mannsterke opp, og med den største og beste standen.

Sentralt plassert rett utenfor messa.

best mulige utdanning som skolenes ansatte evner å gi. BFO gratulerer de med plassen, og ønsker de alle lykke til med en utfordrende og svært viktig utdanning – vår sikkerhet vil være avhengige av at de lykkes.

Så er det medaljens bakside. For Forsvaret har de siste månedene snakket i store ordelag om hvor bra rekrutteringen til den nye utdanningen har vært. Og på makronivå kan man vel si at dette har vært rett.

MEN?

Det er et stort men her. Bak disse tallene skjuler det seg flere utfordringer som Forsvaret må finne svar på i løpet av de neste fem månedene. Av de 2992 som søkte om plass, var det kun 1474 søkere som var formelt kvalifiserte etter sjekk av AE, helse, bestått grunnleggende studiekompetanse, helse, vandel og svømmedyktighet. Av disse igjen, etter en vurdering av skoleprestasjon fra videregående, ble 1215 funnet kvalifisert til innkalling.

Dette kan indikere at markedsføringen og bevisstgjøringen av hva både yrket og utdanningen krever, har vært lite presis.

Når man så opplever at 610 innkalte takker nei, og at kun 539 møter til opptak, er dette nok et tegn på at man ikke har truffet godt nok «i markedet» - dagens kandidater anser andre utdanninger til å være mer passende og attraktive. Dette skjedde selv om man også i år benyttet de samme oppfølgingsmekanismene som tidligere.

Forsvaret kan ikke leve med denne situasjonen. Neste år må man ha funnet løsningen på hvordan man skal beholde søkerne «helt til oppmøte».

GRUNNLEGGENDE OFFISERSPÅBYGGING (GOP)

GOP sliter med å bli ansett som en karriere for allerede utdannede bachelorkandidater. Grunnleggende offiserspåbygning (GOP) er til dels en videreføring av det historiske kvalifiseringskurset (KVK), samtidig med at det er helt annerledes på alle måter. Forsvarets behov for spesiell kompetanse – økonomi, HR, ulike ingeniørområder, helse med mere skal nå dekkes gjennom rekruttering fra universiteter og høyskoler og deretter tilbys ett års utdanning ved krigsskolene for å gå inn i spesifikke funksjoner i Forsvaret. Av 224 søkere var det kun 58 godkjente søkere – 60 ble kalt inn og 15 møtte.

Dette ble et tema under VIP-dagen. Jeg ble «skræmt» når jeg hører flaggoffiserer som tar til orde for at «vi må rekruttere bredere slik at vi får flere å velge blant». Dette ble satt opp mot de fag- og funksjonsbehov som var meldt inn. BFO skal mer enn gjerne bidra i diskusjonen om hvordan ordningen skal bli den suksessen som Forsvaret trenger – men vi er ikke med på at «all bachelor-utdanning er kvalifiserende»! Generalisten (om det er reelle generalister i fremtiden) skal gå krigsskolene, de behov man har ut over dette må dekkes gjennom målrettet rekruttering. Vårt utgangspunkt er at offiserer som gjennomfører GOP skal være stabsoffiserer som fyller spesifikke behov, og har den tunge faglige bakgrunn som Forsvaret trenger.

UNDERPRODUKSJON

Avslutningsvis er det sterke indikatorer på at Forsvaret vil underprodusere offiserskompetanse frem mot 2021. BFO vet at det er forskjell mellom behov og kvoter, og at man heller ikke har tatt høyde for et (forventet) høyere frafall i utdanningsperioden enn tidligere. Dette er dårlig nytt for alle; Forsvaret må omdisponere flere for å «tette hull» og alle får mindre tid i å bli flinke i stillingen de besitter.

Tekst & bilder: Jon Vestlig og Kerstin Ramsjø

PÅ'N IGJEN!

Velkommen tilbake etter en velfortjent ferie! Jeg håper dere alle har ladet batteriene og er klare for året som kommer.

Enn så lenge kan jeg tenke meg at det er temmelig folketomt på krigsskolene rundt omkring ettersom hele første avdeling er samlet på Heistadmoen. Her skal de gis en felles militær grunnutdanning før de spres ut til sine respektive skoler. Når de ankommer skolene mener jeg det er viktig for de eksisterende kadettene å gå foran som gode eksempler, integrere de nye kadettene i hverdagen og rettlede de der det måtte være behov. På denne måten bidrar vi til at Utdanningsreformen går så bra som den kan.

Fokusområdet til KAFO Landsstyre dette året blir integreringen av den nye kadettmassen, samt ivaretagelsen av de eksisterende. Vi har dette som fokusområde fordi det dukket opp flere personellforvaltningssaker ved innføringen av OMT i august 2016 som berørte kadettmassen, til tross for at kadettene da gikk på krigsskolene på like vilkår. Det beste hadde jo vært om vi ikke får noen problemer fra arbeidsgiver i denne omgang, men det hadde vært for mye å håpe.

Vernepliktige som er inne til førstegangstjeneste i 12 måneder får syv gratis hjemreiser, mens de nye kadettene som går på vernepliktige vilkår i tre år kun får tre hjemreiser i året. Dette er noe som gir lite mening fra KAFO sin side. Det burde enten vært like mange reiser i året, eller flere ettersom man er borte over en lengre tidsperiode enn 12 måneder. Dette er en sak som KAFO allerede jobber med.

Kval-kurs, grunnleggende officerskurs (GOK), eller grunnleggende officerspåbygning (GOP) som det nå blir hetende er en annen sak. Studenter som har gått sivile studier, finansiert av Forsvaret, har tidligere fullført studiet og fått tilsvarende år i plikttjeneste. Etter å ha jobbet et halvt år i avdeling etter studiene har de gått et halvt år med GOK. Dette har vært en del av plikttjenesten. Det ble kjent at de som avsluttet sivile studier i sommer nå vil måtte gå ett år GOP (i praksis første året på krigsskolen) med vernepliktige vilkår i tillegg til at de får ett år ekstra med plikttjeneste. Dette mener vi i KAFO er kontraktsbrudd, og at ikke kan gjelde studenter som har gått med på en annen avtale ved studiestart.

Jeg håper sakene løser seg til det bedre for alle parter, og at det ikke blir mange skråkryssere fra arbeidsgiver sin side.

Richard Brix Martinsen
Leder KAFO

HEI KJÆRE MEDLEMMER!

Håper dere har hatt en fin sommer og er klare for å ta fatt på hverdagen igjen!

Vi ønsker velkommen til alle nye elever og kadetter. En spennende tid venter og vi i BESO vil sammen med KAFO følge den nye krigsskoleordningen tett!

Siden sist har vi i BESO hatt en velfortjent sommerferie og nytt styremøte er i planleggingsfasen. Hovedtema for neste møte er fremtiden til BESO. Med overgangen til å samle befalsskolene har det vært stor usikkerhet på hva BESO vil være i fremtiden og hvordan vi på best mulig måte skal ivareta de kommende befalelevne. Vi har kommet frem til noen gode løsningsforslag så vi oppdaterer dere fortløpende når noe blir bestemt.

Husk å oppsøke oss gjennom våre tillitsvalgte lokalt, på facebook-siden vår (BESO- Befalelevenenes samarbeidsorgan), og på BFO.no.

Amanda Terese Jørgensen
Leder BESO

Kontrakt verdt 700 millioner kroner for JSM testmissiler

JSM testmissil dropes fra en F 16.

Kongsberg Defence & Aerospace AS (KONGSBERG) har inngått avtale med Forsvarsmateriell på 700 millioner kroner for Joint Strike Missile (JSM) testmissiler til integrasjonsfasen på F-35. Etter den vellykkede testen av JSM-missilet i mars og avslutning av utviklingsprogrammet i juni, går prosjektet nå inn i en integrasjonsfase på selve F-35 flyet frem mot 2023. Til denne fasen anskaffes det et antall test missiler som skal brukes for integrasjon mot F-35 og praktiske prøver på flyet, separasjon fra flyet og komplette tester mot bakkemål.

- JSM-prosjektet fortsetter på plan og er det eneste femtegenerasjon-missilet tilgjengelig på F-35. Prosjektet har et betydelig langsiktig potensiale for KONGSBERG og et stort antall norske underleverandører, sier Eirik Lie, Administrerende Direktør i Kongsberg Defence & Aerospace AS.

Pressemelding KDA

NAMMO utvikler nye revolusjonerende artillerigranater

NAMMO er i verdensklasse når det gjelder utvikling og produksjon av mellom- og grovkalibret ammunisjon. I 2020-21 mottar Hæren 24 nye artilleriskyts av typen K9 «Thunder» fra koreanske Hanwha Techwin. med to meter lengre løp (L/52 i stedet for L/39 på dagens M109), og større munningshastighet.

NAMMO har på det tidspunkt også klar en ny og mer langtrekkende 155 mm artillerigranat IM HE-ER (Intensive Munitions High Explosive Extended Range) til de nye artilleriskytsene. Granaten har en demonstrert rekkevidde på over 40 km. Det er nesten doubling av rekkevidden i forhold til dagens granater, og med høy presisjon.

For å få til denne rekkevidden, benyttes noe som heter «base bleed». For å motvirke vakuemet når granaten skytes ut (noe som reduserer utgangshastighet og rekkevidde), bruker NAMMO i sin IM HE-ER krutt som fyller dette vakuemet med gass. Dette reduserer vakuem og luftmotstanden, og øker rekkevidden betydelig.

Nå utvikler også NAMMO 5-generasjons artillerigranat med rekkevidde opp til 150 km! Konseptet kalles «Extreme range». Fremtidens artillerigranat er en granat med ramjet-teknologi, som trenger en hastighet på Mach 2,5 for å starte! Det får man til med et L52 kanonløp som våre nye artillerivogner har. Granaten vil få luftinntak foran og styrefinner (se bilde), og nesten å regne som et missil. Granaten oppnår lengre brenntid og lengre rekkevidde ved at drivstoff/faststoffet på grunn av luftinntaket foran, ikke trenger å inneholde oksygenpartikler.

Les en mer utfyllende artikkel om denne granaten i neste utgave, etter Offisersbladets besøk på NAMMO på Raufoss.

Einar Holst Clausen

NAMMOs Thomas Danbolt med den moderne langtrekkende artillerigranaten IM HE-ER.

HENSOLDT viste frem sitt bærbare anti-UAV system

Det har fått navnet "XpellerGear" sørger for beskyttelse mot mindre droner/UAV'er og radiostyrte bomber (RCIED - radio-controlled Improvised Explosive Devices). De viste det frem på Eurosatory (internasjonal sikkerhets- og forsvarsmesse) i Paris i juni. Denne konfigurasjonen har radio-detektor kombinert med en jamme-funksjon. Straks enheten oppdager signaler for styring av en UAV, jammes signalet, og UAV'en mister kontrollen og går i bakken.

Avanserte algoritmer og en signatur-database, sørger for rask måloppdagelse, og jamming. Systemet fungerer fra noen hundre meter og til flere kilometer. Slike jamme-systemer kan være aktuelt for sikring mot spionasje under større øvelser, eller som sikring av våre leire og baser, som en del av nærforsvarsavdelinger. Sivile flyplasser burde også vært utstyrt med slikt utstyr.

Einar Holst Clausen

Pensjon

Hva skjer med pensjonen vår når

Vi får mange spørsmål om den nye pensjonsavtalen og hvordan den vil påvirke våre fremtidige pensjoner. Vi vil i denne utgaven gi en kort oppsummering fra avtalen, samt noe om våre tanker rundt det som skjer når pensjonene blir samordnet og levealdersjustert. Les gjerne grunn-laget i utgave 2 og 3/2018.

AV FORHANDLINGSLEDERNE GRETHE BERGERSEN OG RAGNAR DAHL

3.mars i år inngikk Arbeids og sosialdepartementet og hovedsamenslutningene i staten en pensjonsavtale som er tilpasset den nye pensjonsreformen, som ble innført i 2011. Vi har tidligere beskrevet avtalen i detalj. Avtalen sier at avtalefestet på pensjon (AFP) og særalderspensjon legges om fra en ytelsesbasert pensjonsordning til en livsvarig påslagsmodell.

En ytelsespensjon betyr at både arbeidsgiver og arbeidstaker innbetaler til ordningen. Arbeidstakerne betaler 2 % av den delen av lønnen som inngår i pensjonsgrunnlaget. Arbeidsgiver innbetaler betydelig mer. Ordningen sikret deg 66 % av pensjonsgrunnlaget ved 30 års opptjening etter samordning ved folketrygden ved fylte 67 år. Denne garantien forsvinner ved innføring av en livsvarig påslagsmodell for alle som er født i 1963 eller senere.

En påslagsordning betyr at man vil tjene opp pensjon år for år, etter egne avtalte formler. For AFP ble denne avtalt i pensjonsavtalen, for de med særalderspensjon vil dette bli et tema utover høsten. Hvor høy pensjonen din blir avhenger av hvor mange års opptjening du har og når du tar ut pensjonen. I prinsipp kan du tjene opp mer enn de 66 % som har vært grensen frem til nå.

Den nye avtalen trer i kraft 1.januar 2020 og gjelder alle ansatte som er født fra 1.januar 1963 (57 år i 2020) og senere. De som er født før denne datoen beholder dagens ordninger. Vi skal i denne utgaven bl.a. beskrive forhold i pensjonsavtalen som kan få innvirkning på våre medlemmers pensjon.

Med den nye pensjonsavtalen vil vi i svært mange år ha følgende pensjonsordninger:

- De som er født i i 1953 og tidligere følger gammel folketrygd og reglene i SPK.
- De som er født i 1954-1962 omfattes både av gammel og ny folketrygd, samt reglene i SPK.
- Alle født før 1963 fortsetter å tjene opp pensjon i dagens ordning. Pensjonen samordnes tidligst ved fylte 67 år. Disse årskullene omfattes av gamle og nye garanti- og samordningsregler
- De som er født i 1963 vil ha opptjening i gammel bruttoordning (dagens ordning). Opptjente rettigheter gis som en oppsatt pensjon fra 1.januar 2020, deretter opptjening i påslagsmodell.
- Årskullene 1963 tom 1967 vil omfattes av nye garantiregler.
- Alle blir levealderjustert på ett eller annet tidspunkt, inntil annet blir avtalt ved fylte 67 år.

HVORFOR NY PENSJONSAVTALE?

Dagens offentlige tjenstepensjon, ble betydelig forringet da den nye pensjonsreformen ble innført i 2011 ved at man innførte en levealdersjustering i den nye pensjonsreformen. Dette var nødvendig fordi vi lever stadig lengre og oppsparte pensjonsmidler måtte fordeles over flere år. Konsekvensen av dette er at desto yngre du er, desto dårligere pensjon ville du få når du ble pensjonist.

Hensikten med ny pensjonsavtale, var altså ikke å spare penger, men legge forholdene til rette for at arbeid skulle lønne seg. Samtidig ble det innarbeidet i avtalen en avtalefestet pensjon, som gir en forutsigbar og livsvarig pensjon. Du kan ta ut AFP fra fylte 62 år. Det nye og dårlige i avtalen er at disse blir levealdersjustert fra uttakstidspunktet – dette er en vesentlig forringelse ifh til tidligere ordning, mange kommer nok til å få seg en betydelig overraskelse når og om man tar ut AFP fra fylte 62 år. Virkningen vil være størst for de som er født i 1963 og tom 1968 kullet.

AFP ble i sin tid innført for å ivareta sliterne og den nye avtalen er vel også innrettet slik, men uttellingen blir dårligere for alle og særlig de eldste årskullene.

HVA SÅ MED OSS SOM HAR SÆRALDERSPENSJON?

Vi har et betydelig antall særalderspensjonister i det offentlige, i staten har vi bare ca 38 000 personell med særaldersgrense. Så vidt vi vet, er det et fåtall, som har dette som en lovpålagt ordning, de andre er i stor grad avtalefestet. Dette betyr at befall har en plikt til å gå av ved fylte 60 år. Ny Forsvarslov har riktignok myket opp reglene som sier at befall kan, etter Forsvarets behov, fortsette i stilling for ett og ett år. Det Forsvarsloven ikke sier noe om er begrensningen på 5 år som er fastsatt i aldersgrenseloven for denne kategorien personell.

BFO mener bestemt at særalderspensjonister ikke kan levealdersjusteres på samme måte som AFP-pensjonister som er en frivillig ordning. Vi forutsetter at levealdersjustering skjer ved fylte 67 år, som nå eller at formelen ivaretar det betydelige tapet vi vil få, dersom vi levealdersjusteres ved uttak. Vi skal forhandle om dette til høsten, og ledelsen i BFO har gitt sterke føringer med referanse til vårt prinsipp og handlingsprogram. Hva utfallet av høstens forhandlinger om særalderspensjon vil bli, er naturlig nok for tidlig å si noe om.

Husk at den nye avtalen gjelder befall som er født i 1963 eller senere, dere andre følger dagens regler, men omfattes av reglene om individuell garanti, nye samordningsregler og levealdersjustering, samt føringer for alderspensjon til personer med særaldersgrense (sikringsregler). Er du i tvil, ta kontakt med Grethe eller Ragnar på telefon (i motsetning til HR, løser vi mest mulig på telefon, da slipper vi å bli overarbeidet)

HVA OG HVORDAN SKJER LEVEALDERSJUSTERINGEN?

De som er født i 1954-1962 vil være omfattet av både ny og gammel folketrygd. Overgangs-perioden er på 10 år, dvs at en som er født i 1956 har 7/10 på gammel ordning og 3/10 på ny ordning. Pensjon opptjent før 2011 følger gammel ordning og bruker forholdstall og de etter delingstall. Delingstall gir en dårligere pensjonsmessig uttelling enn forholdstall. Begrunnelsen er omfattende, vi nøyer oss med å si at her reduseres staten sine utgifter betydelig.

den samordnes med folketrygden?

Levealdersjustering for de som er født før 1963 er tidligst ved fylte 67 år. Dersom du velger å ta ut fleksibel alderspensjon fra fylte 62 år, vil denne alderspensjonen bli levealdersjustert ifh til uttakstidspunktet, mens tjenestepensjon fra SPK først levealdersjusteres ved samordningen (67 år) – faremoment - SPK forutsetter at du tar ut pensjon fra NAV og SPK samtidig. Gjør du ikke det, vil pensjonen din fra fylte 67 år bli betydelig lavere enn den du får fra 62 til 67 år.

Når særalderspensjonister tar ut fleksibel alderspensjon fra fylte 62 år eller senere, vil de beregninger nav.no – min pensjon gir dere være korrekt ifh til din aldersgruppe og overgangsordningen. Før du tar ut fleksibel alderspensjon, anbefaler vi at du som medlem tar kontakt med oss, slik at vi kan forklare over telefon eller i et møte konsekvensene for akkurat deg.

Dere vil i tiden som kommer høre om befall som føler seg lurt av NAV. Litt urettferdig, fordi NAV svarer kun for seg selv og ikke konsekvensene ved samordningen ved fylte 67 år. Heller ikke pensjonskalkulatoren vil kunne gi deg tilfredsstillende svar før om la oss si 2-4 år.

EKSEMPEL PÅ FORHOLDS- OG DELINGSTALL

Forholds- og delingstall finner du ved å velge Google, skriv forholdstall, da kommer du på siden til NAV om dette tema. Gå helt ned og trykk på linken forholdstall eller delingstall. Her finner du faktiske beregninger for årskull som er 61 år i år og tidligere, mens for årskull helt frem til 2060 er det beregnet prognoser.

Forholdstall bruker du når du deler utregning av grunnpensjon, tilleggspensjon og pensjon fra SPK med det antall år du er i overgangsperioden, eks 1956: Her bruker du forholdstall i 7 av 10 år og delingstall i 3 av 10 år.

Å foreta en beregning, vil bare forvirre, men om vi sier at vi har et pensjonsgrunnlag på 520 000.- og en tilsvarende pensjonsbeholdning, så vil en som er 61 år i år få kr 348 316 ved kun bruk av forholdstall. Dersom man omgjør pensjonsgrunnlaget til en pensjonsbeholdning og kun brukt delingstall ville vedkommende fått 20-30 000 kr mindre.

Ved å bruke overgangsreglene ift. til gammel og ny folketrygd, ville differansen i dette tilfelle bli redusert med ca 8-10 000 kr. Tallene er ikke eksakte, men ment som en beskrivelse av konsekvensene. Kort sagt. Desto eldre du er, desto mindre er konsekvensene.

LEVEALDERSJUSTERING OG UNDERREGULERING

Med en pålagt levealdersjustering og en lovpålagt underregulering av pensjonene ifh til yrkesaktive, vil pensjonistene tape flere tusen kroner i kjøpekraft ifh til en yrkesaktiv med samme pensjonsgrunnlag pr. år. Man kan være tillitsvalgt eller arbeidsgiver eller arbeidstaker så mye man vil – alle bør sette seg inn i konsekvensene for egne økonomisk fremtid mens man kan og si ifra. Det er for sent når du er blitt pensjonist - da er du lite verdt påvirkningsmessig, ut over det faktum at du kan bruke stemmeretten.

HVA INNEBÆRER DE NYE SAMORDNINGSREGLENE?

Pt. har ingen av partene begynt å beregne konsekvenser i detalj, selv om

mye er beskrevet i Stortingsproposisjonen som skal vedtas i høst. Vi vil her kun beskrive situasjon og komme tilbake med konkrete eksempler når partene i staten har kommet ut med det. Følgende ligger i pensjonsavtalen:

- Offentlig tjenestepensjon skal tidligst samordnes med alderspensjon fra folketrygden fra fylte 67 år.

Dette er en videreføring av det som lå i avtalen fra 2011. Uavhengig av om du har gått av på særaldersgrense, så skal ikke samordning av tjenestepensjon og alderspensjon gjøres før du fyller 67 år.

- Alderspensjonen fra offentlig tjenestepensjon skal levealdersjusteres, tidligst fra 67 år (dersom du ikke tar den ut tidligere).
- 2 prosent av pensjonsbeholdningen holdes utenfor samordningen.

Med dette så innebærer det at dagens fiktivfordel fjernes. Ved å la 2 prosent av den faktiske eller beregnede pensjonsbeholdningen, inkludert eventuell garantipensjonsbeholdning, gjøres samordningsfri vil man få en høyere kompensasjonsgrad, jo høyere opptjeningen av alders-pensjon fra folketrygden er. Med en jevn inntekt i 40 år, vil en sats på 2 prosent øke kompensasjonsgraden med i overkant av 1 prosentpoeng for inntekter opp til 7,1 G.

Forslaget innebærer at for to personer med likt pensjonsgrunnlag, vil personen med høyest opptjening i folketrygden få den største samordningsfordelen.

Dette har ikke til hensikt å holde inntekter som er pensjongivende i folketrygden, og ikke i tjenestepensjonsordningen, utenfor samordning, slik tilfelle er med dagens fiktivfordelsregel,

- Det legges på et kronebeløp på 2,5 G etter samordning som levealdersjusteres med folketrygdens delingstall på uttakstidspunktet. Kronebeløpet justeres for opptjeningstid.

Et samordningsfritt kronebeløp på 2,5 G tilsvarer en årlig ytelse på 0,19 G ved uttak fra 67 år, før levealdersjustering. Dette kronebeløpet skal erstatte grunnpensjonsbeløpet og vil være uavhengig av om du er gift eller ikke. Med dagens samordningsregler er det noen medlemmer som ikke får utbetalt noe fra sin tjenestepensjon. Dette har sammenheng med at størrelsen på samordningsfradraget i dag overstiger bruttopensjonen.

Det er særlig personer med lavt pensjonsgrunnlag som ikke får utbetalt pensjon, men også andre, blant annet personer som står lenge i arbeid, som får utbetalt en høyalderspensjon fra folketrygden sammenlignet med pensjonsgrunnlaget i stillingen. Med de nye reglen skal man få uttelling både fra tjenestepensjon og folketrygden.

- Regelverket får full effekt for alle som er født 1963 eller senere.

Spesielt for årskullene 1963-1967

Den individuelle garantien videreføres ved at de gis et tillegg på 1.5 % av pensjonsgrunnlaget for den oppsatte bruttopensjonen. Tillegget justeres for opptjening før 2011 og kravet til full opptjening (tilsvarende som for årskullene 1959-62). Tillegget trappes ned som følger:

1963-kullet får 100 %	1964-kullet får 80 %, 1965-kullet får 60 %	Årlig utbetaling blir lavere ved uttak før 1967 og høyere uttak etter 1967
1966-kullet får 40 %	1967-kullet får 20 %	

For dette personellet, blir det ikke den helt store gevinsten, men noen ekstra pensjonskroner blir det.

For de født i 1968 og senere er det kun ny ordning som vil gjelde. Hva dette riktig innebærer for oss med særaldersgrense har vi ikke fått avklart enda, men vi vil komme tilbake til dette i senere utgaver.

- For årskullene 1954 – 1962 vil effekten gradvis fases inn ifh til overgangsreglene på 10 år.

Dette har vi beskrevet i tidligere utgaver av Offisersbladet

SAMORDNING DAGENS ORDNING

Det er SPK som beregner grunnlaget ved samordningen. Samordning skjer med at ytelsene fra folketrygden blir utbetalt i sin helhet, mens tjenstepensjonen blir redusert. Det vil si at dersom du velger å ta jobb i det private etter å ha jobbet i Staten i det meste av ditt liv, er det kun staten og pensjonskassen som tjener på dette, ved at utbetalingen fra SPK blir mindre ved samordningen.

Dette er hovedårsaken til at man har lagt på et kronebeløp på 2.5 ganger grunnbeløpet i folketrygden som levealdersjusteres på uttakstidspunktet. Hensikten er å sikre at alle skal få noe igjen fra tjenstepensjonen ved samordningen. Høres flott ut, men tro oss, det dreier seg om småpenger.

SPK kan iht til lov om Statens pensjonskasse, trekke ifra $\frac{3}{4}$ grunnbeløp, samt at de beregner grunn- og tilleggspensjon ifh til det pensjonsgrunnlaget du har blitt trukket 2 % for. La oss si at det pensjonsgrunnlaget du har innbetalt pensjonsinnskudd for til SPK, gir et pensjons-sluttpoeng på 4.5. Du har hatt mye øvelse, vakt, overtid osv. som du får pensjonsmessig uttelling for i NAV – ikke i SPK.

Ovenstående betyr at pensjonsgrunnlaget ditt i NAV er mye høyere enn i SPK, la oss si at sluttpoenget her blir 5.5 Differansen er 1 G, dvs at du vil få kr 96 883.- mer fra NAV enn det SPK beregner at du får og dette er årsaken til at de eldre årskullene får nærmere 70 % enn 66 % i pensjon etter

samordningen. Så kommer levealdersjustering og garantiregel som nærmest oppveier hverandre for de som er født før 1959.

Som følge av pensjonsavtalen, vil den negative konsekvensen av levealdersjusteringen for årskullene 1959-62 bli betydelig mindre, ved at 1959-kullet får kompensert 90 % av garantitillegget, 1960-kullet får 80 % osv til 1962-kullet.

Årskullene 1954-1962 vil også få noe gevinst av samordningsreglene mht at 2 % av pensjonsbeholdningen opptjent etter 2011 holdes utenfor samordningen og at 2.5 G delt på delingstallet kommer i tillegg ifh til antall år på den nye ordningen, eks 1956 får altså $\frac{3}{10}$ av disse fordelene. Kronemessig er ikke dette noe å hoppe i taket for, men som pensjonist vil 10-30 000 kr ekstra i pensjon i året merkes betydelig.

SAMORDNING – NY ORDNING FØDT FØR 1963

Ny samordning er betydelig enklere, ved at du får en pensjon fra Nav og en pensjon fra tjenstepensjonsordningen. Hva denne blir for oss særalderspensjonister vil bli avklart i løpet av høstens eller vårens forhandlinger.

I prinsipp vil du få alle opptjente pensjonsrettigheter før 2020 tillagt den nye påslagsordningen pr. 1.januar 2020.

NESTE UTGAVE:

I neste utgave skal vi ta for oss prinsippene for samordning ifh til de som er født i 1963 og senere. I utgaven vil vi omtale de elementene som er tatt inn i stortingsproppen, som er til høring på Stortinget, basert på pensjonsavtalen fra 3. mars 2018. Status på forhandlingene om særalderspensjon blir gitt i neste utgave. Ha en fin høst!

Nye pansrede infanterikjøretøy i Russland

Det Russiske forsvaret skal ifølge Jane's motta de første Kurganets-25 pansrede infanterikjøretøyene til testing i 2019. Det skal først produseres et mindre antall IFV (Infantry Fighting Vehicles), som skal testes før «plattformen endelig godkjennes og settes i leveranse-produksjon. Kurganets-25 vognene skal erstatte eksisterende IFV-vogner.

Bevæpninger er en Shipunov 2A42 twin-ladet 30 mm automatkanon, med 500 granater i vogna. Den har en 7,62 mm koaksial Kalashnikov maskingevær og 2.000 runder. Den har også to doble Kornet guidede anti-stridsvogns missiler på sitt fjernstyrte tårn. Systemet skal ifølge Jane's kilder lokalisere og avfyre missilet automatisk. Kurganets-25 har et mannskap på tre og kan ha med opptil åtte soldater.

Ammunisjon og våpen er isolert fra mannskapet.

Einar Holst Clausen

Kilde: Jane's

Klar tale fra sjef HV i Arendal

Generalmajor Eirik Kristoffersen, sjef Heimevernet, holdt et meget informativt og interessant foredrag under Arendals-uka, i regi av Norges Forsvarsforening. Kristoffersen ga en status for HV, og snakket samtidig om sine tanker rundt HV's egenart og sine planer for HV videre fremover. Med Eirik Kristoffersens rolige fremtreden og klare formidlings-evne, uten innslag av polemikk og retorikk, skaper tillitt og han når frem til de han snakker til. I dette korte tilbakeblikket på hans foredrag, velger jeg å fremheve noen av hans viktige utsagn:

«Overalt alltid» beskriver HV's egenart best»

«Som sjef HV er jeg nå operativ sjef»

«50 % av HV-styrken vil være mobilisert og på plass i løpet av 4 timer!»

«Flere land ser nå på Norges HV-organisering»

«HV er et nettverk, og områdesjefene er nettverksbyggere»

«Den sivile kompetansen som HV-soldatene besitter er svært verdifull!»

«Jeg ønsker årlig øving for alle, selv om det kun blir 2-3 dagers varighet»

«Mine tre klare prioriteringer er nytt materiell, årlig trening og å få fylt opp strukturen»

Kristoffersen kom også inn på et viktig tema under sitt foredrag, nemlig rekrutteringen til vårt OR-korps. Ved kun å kalle inn de karaktERMessig beste til førstegangstjeneste, går man kanskje glipp av de som kunne blitt meget gode i OR-korpset, og som hadde hatt ønske om lengre stå-tid og en karriere i Forsvaret. Inngangen til en OR-karriere er jo via førstegangstjenesten, men flere av de som ikke har topp karakterer fra skole, slipper ikke gjennom nåløyet. De skoleflinke blir kalt inn, og det viser seg at de ofte ønsker å gjennomføre førstegangstjenesten, for så å videreutdanne seg ut i det sivile arbeidsmarkedet.

Einar Holst Clausen

HENSOLDT viser frem sin nye bakkebaserte luftvernradar

Betegnelsen er TRML-4D, TRS-4D serien av radarer. Den nye radaren skal være rask og ha høy presisjon. Radaren ble vist frem på den internasjonale forsvars- og sikkerhetsmessene Eurosatory i Paris i juni. Denne 3D multifunksjonelle radaren kan følge opp til 1.500 mål samtidig, på en avstand ut til 250 km, opptil 30.000 meter. Radaren bruker den siste AESA teknologien (AESA = Active Electronically Scanned Array), som muliggjør å få alle målene inn på én antenne-rotasjon. Med sitt C-band (NATO G band), sørger radaren for svært eksakte måldata, noe som fører til rask beskytning av målene. Med et integrert sekundært radarsystem som skiller ut venn eller fiende (IFF), unngår man det som kalle «friendly fire». I følge Hensoldt er grunnen til denne høye kapasiteten, det store antallet sende- og mottaks-moduler i antennen. Systemet kan transporteres i et transportfly av typen A-400, eller på jernbanevogn.

Einar Holst Clausen

**Garmin fenix 5X Plus
Sapphire**

Med pulsmåling på
håndleddet med
håndleddbasert sensor for
puls-oksygen-akklimatisering.

8826,-

Nansus Bunker 95L

Romslig og slitesterk bagg
som tåler røft bruk.

999,-

Crispi S.W.A.T Evo

Solid og lett sko med GORE
TEX og godt grep.

2189,-

**Benchmade Pardue
Hunter 14500**

Følger også med en slire i lær.

2272,-

Milrab Fleecejakke

Produsert med 3-lags
membran som sikrer gode
pusteegenskaper og komfort.

647,-

Milrab Alpha 90L

Med avansert bæresystem,
enkel tilgang og forsterket
bunn.

2784,-

Brecom CM2600 12MP

Viltkamera med en
mengde
justeringsmuligheter.

2399,-

Leatherman MUT EOD

Konstruert for å passe både
det militære og praktiske
behovet.

1889,-

GÅ INN PÅ BFO.MILRAB.NO FOR FLERE NYHETER OG TILBUD

Vi er og blir avhengig av satellittbaserte kapasiteter og tjenester

Det er godt kjent at stormaktene i mange tiår har hatt sine spion-satellitter i bane rundt jorden, for å skaffe seg informasjon om fiendens baser og eventuelle troppeforflytninger. Men Space-domenet inneholder så uendelig mye mer. Nå satser Forsvaret på dette femte domenet.

«Space, som det femte domene, har egenskaper
og muligheter som sannsynligvis vil bli
avgjørende for et 5. generasjons forsvar»

Oberst Stig Nilsson, sjef Program Space

BEVISST SATSNING

I forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) i 2015, nevnes for første gang en satsning på satellitt-baserte kapasiteter. I Langtidsplanen for Forsvaret (LTP) 2017-20, blir det stadfestet en nøktern økt satsning på romvirksomhet. FD etablerte da også «Program Space» 2017-20. Oberst Stig Nilsson leder dette programmet, og han har med sine medarbeidere startet arbeidet med implementeringen av vedtatte ambisjon, som ender opp med en anbefalt organisering, derav rolle- og ansvarsfordeling. Oberst Nilsson mener det er nødvendig med et internasjonalt samarbeid, som også regulerer og styrer hva som skjer i verdensrommet. Program Space er ifølge Nilsson engasjert i dette arbeidet, i samarbeid med, Næringsdepartementet, Forsvarsdepartementet og Norsk Romsenter.

AMBISJONEN

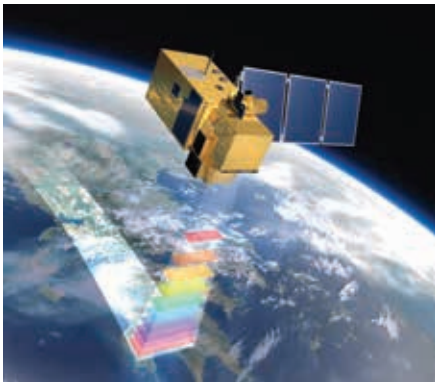
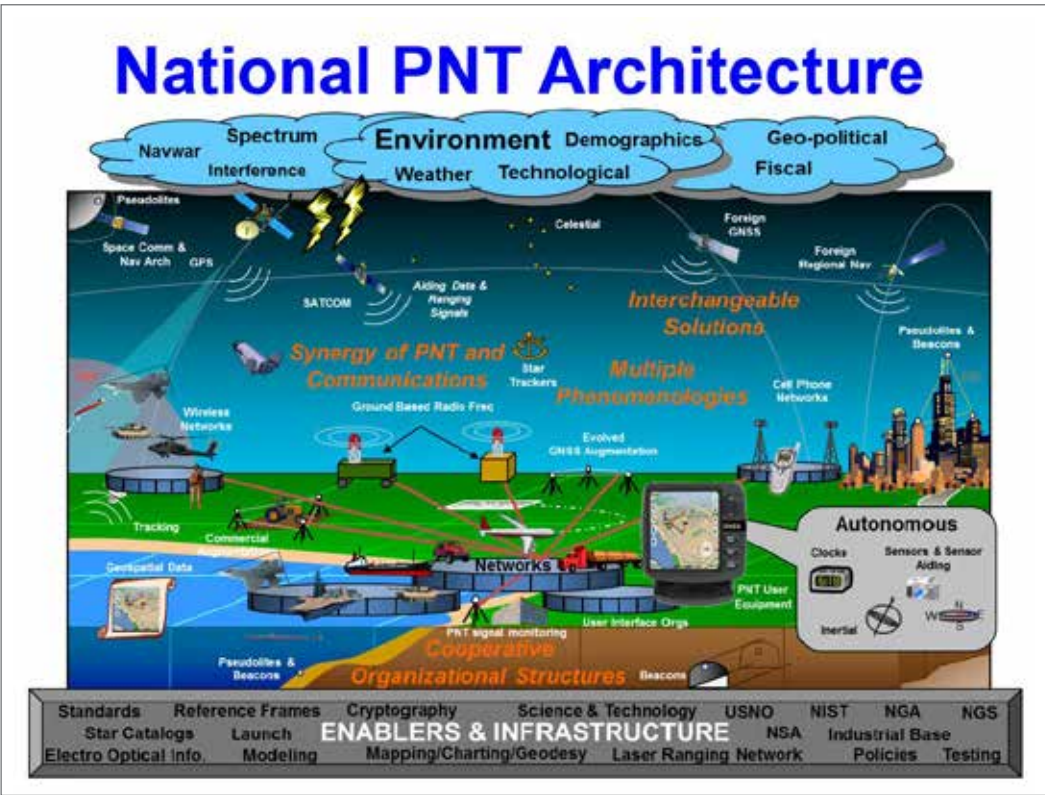
Vår ambisjon er å oppnå tilstrekkelig «Space Situational Awareness» (SSA) på strategisk, operasjonelt og taktisk nivå, etablere tilstrekkelig åpen og sikker satellitt-kommunikasjon på alle nivå og etablere tilstrekkelig og sikker tilgang til sensorinformasjon for ISTAR (intelligence, surveillance, target aquisition, and reconnaissance). Vi skal også ha sikker tilgang til åpen og beskyttet PNT (positioning, navigation, timing) på alle nivå, kunne Stig Nilsson fortelle i møtet med Offisersbladet.

Den observante ser raskt at det her brukes mange forklaringer og forkortelser på engelsk, noe som er lett for en erfaren jagerflyger som Stig Nilsson. Men for å lette forståelsen og gjøre dette fagfeltet noe mer tilgjengelig for «Hvermannen», hadde det kanskje vært en fordel å sette norske ord og forklaringer på dette? Utdfordringen er herved gitt FD og «Program Space».

AVHENGIGHET

Vi har blitt stadig mer avhengig av satellittbaserte tjenester, uten egentlig å være klar over det. GPS i bil, båt eller fly har blitt en nødvendighet, og satellitter gjør at vi kan snakke med mennesker på andre siden av kloden i sann tid. Uten vær-satellitter hadde ikke værmeldinger, eller varsel om orkaner vært så eksakte. Over-våking av all luftfart, samt skipstrafikk på alle verdenshav, er helt nødvendig. Dessuten er alle nød- og redningstjenester avhengig av satellitt-tjenester. Hvem av oss har dessuten ikke hatt glede av Google Maps, eller lekt seg med Google Earth?

ET HØYTEKNOLOGISK FORSVAR TRENGER SATELLITT-TEKNOLOGI
Med den kraftige teknologiske utviklingen vi har sett i militære operasjoner siden den første Gulf-krigen på tidlig 90-tall, står i dag satellittkapasiteter svært sentralt. Presisjonsstyrte GPS-våpen, satellitt-kommunikasjon, overvåking/etterretnings-innsamling, UAV'er, for å nevne noe, er helt avhengig av satellitt-signaler og annen informasjon satellittene sender tilbake til mottaker. Satellitter bidrar til økt evne til effektiv kommunikasjon og god etterretning. Dette er avgjørende for alle militære operasjoner, spesielt innen kommando og kontroll, sier Stig Nilsson.

Slik kan et Space Program hovedkvarter se ut i fremtiden.

Forsvarets avhengighet av Space			
Command & Control	ISR	Precision & Navigation	Weather
Situational Awareness	Strategic Capabilities	Satcom	Surveillance
FORSVARSDEPARTEMENTET			
1			

Oakley Flight Jacket Polished Black

Flight Jacket er en høyteknologisk sportsbrille som er spesielt designet for sykling, ski og løping. Med rammeløs topp gir brillene deg god utsikt med maksimalt synsfelt. Den avanserte nesebroen gir god lufting for å unngå dugg og varme. Det følger med 2 stk stenger i ulike lengder, slik at disse brillene også kan brukes sammen med hjelm. Flight Jacket kommer med High Definition Optics(HDO®) glass, som gir deg et mye klarere og skarpere syn. Glassene filtrerer også effektivt bort alle UVA, UVB og UVC stråler, og skadelig blått lys opp til 400nm.

Oakley Flight Jacket koster 1995,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Suunto 9 Baro

Suunto 9 Baro gir deg opp til 120 timer med GPS-aktivitetstracking, sånn at du kan være oppdatert hele veien. Dette er en multisportklokke med GPS som er designet for atleter som kun nøyer seg med den aller beste sportsklokken. Suunto 9 har et intelligent batteri med smarte varsler for å sikre at klokken varer akkurat så lenge som du har behov for. Klokken har tre forhåndsdefinerte batterimoduser – Performance, Endurance og Ultra – og leverer fra 25 timer til 120 timer* batterilevetid med GPS sporing på. Når du starter en økt beregner klokken hvor lang levetid det er igjen på batteriet i den bestemte modusen. Hvis det ikke er nok, kan du bytte til en annen modus når som helst.

Suunto 9 Baro koster 5828,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Zeiss Conquest HD 10x42

Dette er en kompakt og lett kikkert som er perfekt å ha med på turer i skogen. Til tross for størrelsen gir kikkerten deg et bredt synsfelt og et godt overblikk over terrenget. Zeiss Conquest HD er en revolusjon innen design og optikk, der den nyeste teknologien er tatt i bruk. Det er første gang så høy kvalitet og presisjon er tilgjengelig i denne prisklassen. Zeiss Conquest har et HD linsesystem og Carl Zeiss antirefleksbehandling som gir en lysgjennomgang på hele 90%. Dette resulterer i høykontrast bilder med ekstremt sterke farger og detaljer. Med et stort fokuseringshjul kan du fokusere raskt mellom korte og lange avstander. Leveres med linsebeskyttere, nakkerem og futteral.

Zeiss Conquest HD 10x42 koster 9287,- og kan bestilles på bfo.milrab.no

Garmin fenix 5 Plus Sapphire

Med denne klokken er det enkelt for utøvere og friluftsentusiaster å ta med seg kart og musikk og sette nye rekorder. Klokken har rutbare fargekart, håndleddbasert pulsmåling, lagringsplass til opptil 500 sanger og den kontaktløse betalingsløsningen Garmin Pay. Klokkene i fenix 5 Plus-serien er alle konstruert for røffe opplevelser og lagd av førsteklasses materialer, og de finnes i en rekke utførelser. Den lyssterke, transfektive Garmin Chroma Display -fargeskjermen med høy oppløsning og LED-bakgrunnsbelysning sørger for god lesbarhet selv i sterkt sollys. For ekstra motstandsdyktighet mot riper har klokken et ekstra sterkt safirglass. Med Elevate -pulsmålingsteknologi på håndleddet kan du måle pulsen uten å bruke pulsbelte. I tillegg til å telle skritt og overvåke søvn, bruker klokken pulsen din til å formidle informasjon om forbrante kalorier og kvantifisere intensiteten i treningsaktivitetene dine.

Garmin fenix 5 Plus Sapphire koster 8826,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Luftvern og luftovervåking som strategisk satsningsområde

Den gjeldende langtidsplanen beskriver fem strategisk prioriterte områder; F-35, ubåter, P-8, etterretning og luftvern. At luftvern har fått denne prioriteringen er forståelig og riktig, men det har hittil blitt lite omtalt. Vi spør også om hvor helhetlig luftverntilnærmingen er?

AV: EINAR HOLST CLAUSEN

Offisersbladet har tidligere trykket en artikkel om blant annet radaralternativene til vårt fremtidige kampluftvern til Hæren. Dette er en artikkel som tar for seg helheten på forsvarets radarbehov og tanker rundt denne store investeringen.

Anskaffelsesplanen fra FD, den såkalte FAF'en, er alle mulige og planlagte prosjekter listet opp med tidsfasing og estimerte budsjetter. Det er et interessant dokument. I sum kommer luftvern og luftovervåking tydelig frem gjennom en rekke prosjekter med en samlet verdi på opp mot 11 milliarder kroner. Det er en betydelig investering og et reelt satsningsområde i tråd med langtidsplanen.

Det er i sum opp mot 50 radarer, eller rettere

sagt sensorer, som skal anskaffes til Hæren og til Luftforsvaret i de nærmeste årene. Prosjektene strekker seg fra kampluftvern til langtrekkende luftvern og til luftovervåking. Offisersbladet vil se nærmere på disse prosjektene i neste utgave for å diskutere mulige synergier innenfor både operative og økonomiske muligheter. For hva om Norge legger til grunn at vi skal anskaffe den samme moderne teknologien, dvs femtegenerasjons multi-funksjons AESA radarer, for alle prosjektene? Hvilke operative synergier kan vi oppnå? Hvor mye kan spares på logistikk, vedlikehold og opplæring dersom vi anskaffer moderne multi-mission sensorer som kan løse flere oppgaver i parallell? Hvor mange årsverk kan vi i så fall omdisponere til operativ ende for å styrke forsvarsevnen?

BØR VI GJØRE SOM US MARINES, OG TENKE HELHET?

Trusselen gjennom lufta er reell gjennom økt bruk av kryssermissiler, UAVer og bemannede plattformer, og det pågår store investeringer i mange av våre naboland og blant våre allierte. Det bør være store muligheter for det sterke luftvernmiljøet på Kongsberg i denne utviklingen. For en helhetlig tilnærming på sensorsiden, er det nærliggende å se på US Marines. Som vi har skrevet om tidligere (utgave 3/2017) erstatter USMC fem gamle radarsystem med en ny multi-mission radar, G/ATOR, som skal benyttes i flere roller: oppdage cruise missiler, fly, raketter, bombekasterild, artilleri, droner og radaren vil benyttes til «weapons cuing». Radaren skal også benyttes som lufttrafikk kontroll (ATC). Det er også mulig at USMC vil erstatte den langtrekkende radaren

(AN/TPS-59) med G/ATOR. Rekkevidden på AN/TPS-59 er ifølge åpne kilder 400 Nm, noe som er mer enn hva vi forstår er kravet til de nye norske luftovervåkingsradarene. USMC har gjennom sin tilnærming beregnet å kunne redusere kostnadene dramatisk gjennom felles delelager, vedlikehold, trening og operativ tilnærming. Hvordan vil en tilsvarende tilnærming gi utslag i et lite land som Norge?

NYESTE TEKNOLOGI

G/ATOR har blitt utviklet og testet over en tiårsperiode i et samarbeid mellom Northrop Grumman og US Marines. Marines en krevende kunde som setter store krav til kapabilitet og mobilitet. Deres nye radar har blitt testet i ulikt klima og topografi, fra kyst til fjell og fra tørr ørken og til snøstorm.

USMC har mottatt syv G/ATOR-system per

august 2018. Det første ble levert i 2017 og USMC oppnådde såkalt «Initial operational capability» i februar i år.

I slutten av juli mottok USMC den første G/ATOR basert på GaN-teknologi (Galium Nitrate). «Innlemmelsen av denne avanserte teknologien i en radar som er produsert for operativ bruk er unikt for USMC. Den nye teknologien gjør det mulig for G/ATOR å gi ekstra kapabilitet til en rimelig pris», skriver Roshan Roeder, direktør for Land and Avionics C4ISR hos Northrop Grumman i en pressemelding. Kilder Offiserbladet har vært i kontakt med bekrefter at det er denne high-performance GaN-teknologien som vil tilbys til Norge i luftovervåkingsprosjektet som det første landet utenfor USA.

Manny Pacheco, talsmann for anskaffelser til USMC, sier i samme pressemelding at «Leveran-

sen av det første GaN-systemet er en viktig milepæl for å gi soldatene våre den nødvendige luftforsvarsevnen». GaN-baserte sender/mottakermoduler opererer med en betydelig høyere effektivitet og er designet for å gi betydelig høyere effekt, samtidig som de genererer mindre varme og øker påliteligheten i forhold til tidligere.

En konkurrent til G/ATOR i 2078-prosjektet er Raytheons 3DELLR-program som baserer seg på samme teknologi. I en rapport fra GAO i april i år evaluerer GAO at Raytheons teknologi ikke er moden nok til at programmet får den forutsatte fremdriften selv etter at USAF har redusert noen av de operative kravene. Ut fra GAO-rapporten kan man lese at 3DELLR ligger 4-5 år bak G/ATOR.

Etter det Offisersbladet kjenner til vil USMC ta med seg et G/ATOR system til storøvelsen Trident Juncture seinere i år.

Mission: Impossible: Fallout

Am. Action/thriller

Med: Tom Cruise, Rebecca Ferguson, Henry Cavill, Angela Bassett, Simon Pegg, Alec Baldwin, Vanessa Kirby, Kristoffer Joner

Regi: Christopher McQuarrie

Manus: Bruce Geller, Christopher McQuarrie

2 timer 27 min

AV NILS VERMUND GJERSTAD

VELLYKKET OPPDRAG

Det er gledelig å se at den sjette Mission Impossible-filmen, med scener fra Norge, innfrir til de grader!

I over ett år har vi lest om spektakulære actionscener på Norges mest kjente fjellplatå. Preikestolen ved Lysefjorden i Rogaland rager 604 meter over havet og fungerer perfekt som ståsted for en kamp på liv og død.

At platået er lagt til Kashmir i India kom kanskje som en skuffelse på mange nordmenn, men desto mer oppløftende er det så hvordan regissør Christopher McQuarrie klarer å få den karakteristiske fjellformasjonen til å gli inn som en del av naturen i Nord-India.

For de som liker turist-attraksjoner, kan i tillegg til Preikestolen også Triumfbuen, Eiffeltårnet, Tate Modern og London Eye ses i filmen.

Man kansi hva man vil om hovedrolleinnehaver Tom Cruise, men du verden hvor han mestrer

disse adrenalinfylte rollene til fingerspissene. I en alder av 56 år er han atletisk som en 27-åring kunne misunnet han, og klarer stadig å overgå tidligere bragder. I rollen som Ethan Hunt er han en etterretningsagent som virkelig strekker seg langt i jobben. Noen av stuntsene gjør han selv også, som å hoppe fra bygning til bygning i London, som ser virkelig farlig ut. Under innspillingen brakk han faktisk foten.

Slike scener øker både innlevelse og spenningsnivå. Forøvrig er Cruise og co. svært dyktige til å krydre action-måltidet med noen spennstige overraskelser her og der.

Gjennom Paris' gater får vi noen heftige bilscener. Ikke bare trækker Tom Cruise motorsykkel-gasspedalen helt nedi asfalten, men det er også flere stilige scener med div. kjøretøy. Koreografien sitter som en kule. Helikopterscene spares til slutt. Faktisk er dette de råeste helikopterscenene jeg har sett siden den sterke krigsfilm Black Hawk Down (2001). Fallskjermhopping fra 25.000 fot er til å få høydeskrekk av

Denne gangen må MI-teamet få tak i plutonium som har havnet i klørne på terroristgruppen The Apostles. Mens Tom Cruise gjør sprek ekstremtransport-action, har Ving Rhames en stoisk, jordnær stil. Rebecca Ferguson og Michelle Monaghan er filmens pene fjes, og Henry Cavill (mest kjent som Superman) har anlagt bart og overbeviser som bad guy. Britiske Simon Pegg står for humoren. For norske kinogjengere er det også artig at Kristoffer Joner har blitt tildelt en rolle som bad guy. Å se den kjente skuespilleren fra Stavanger som halvgal norsk atomforsker er morsomt, men for all del, han gjør en bra jobb som skurk, skjønt navnet Nils Debruuk høres kanskje ikke påfallende norsk ut?

Om jeg skal sette finger'n på noe annet, så er det at 147 minutter med heseblesende action blir litt vel mye, men det er god valuta for pengene!

Austerlitz

Etter Frankrikes nederlag i slaget ved Trafalgar høsten 1805, ga Napoleon opp planene om å invadere England og konsentrerte seg i stedet om militære operasjoner mot britenes allierte på kontinentet. Mindre enn to måneder senere oppnådde han en militær seier som gjorde slutt på et tusenårsrike.

AV TROND SÆTRE

Russiske og østerrikske styrker fra den såkalte Tredje Koalisjonen begynte å samle seg i øst, og en ny, snarlig konfrontasjon virket uunngåelig. Napoleon samlet sin Grande Armée og forberedte seg på et større angrep, i første rekke med det mål å avvæpne Østerrike.

Felttoget mot Wien begynte allerede i september 1805, før slaget ved Trafalgar, og resulterte i en viktig seier ved byen Ulm den 20. oktober, der Napoleons hær, gjennom en stor omgående manøver, greide å ta til fange en østerriksk hær på 23 000 mann. Hæren var under ledelse av Karl Leiberich von Mack, som hadde blitt forledet til å tro at franskmennene ville komme vestfra. Da Napoleon i stedet krysset Rhinen mye lenger nord, for så å svinge sørover, omringet han Macks hær i Ulm, og avskar den fra Østerrike. Deretter marsjerte Grande Armée videre til Wien, som de høstet den 12. november.

Armeen marsjerte videre mot det som skulle bli dens endelige mål, et strategisk punkt mellom byene Slavkov, den gangen kalt Austerlitz, og Brno (begge er nå i Tsjekkia). Napoleon hadde fått vite at de østerrikske og russiske hovedstyrkene ventet på å angripe der.

Den russiske kommandøren, Mikhail Kutusov, ville vente med angrepet til de kunne få Preussen med på alliansen, men tsar Aleksander I, som også deltok i felttoget, ivret for å angripe innen kort tid. Napoleon måtte jo etterlate store styrker for å vokte forsyningslinjer, så Grande Armée var noe redusert. Napoleon ønsket seg også en snarlig konfrontasjon, og for å friste alliansen til å angripe ham, ga han inntrykk av å være svakere enn det som var tilfelle. Han sendte bud til fienden for å late som han ville forhandle. Videre plasserte han færre soldater på fremste linje i de to franske flankene; disse skulle hurtig få tilført reserver når angrepet var i gang. Han trakk til og med hæren sin bort fra Pratzen-platået, tross i dets fordelaktige posisjon, og lot fienden slå leir der for ytterligere å friste dem til angrep.

Det viste seg at alliansen mot Napoleon fulgte akkurat den slagplanen som han håpet de ville: De satset på å angripe den franske høyreflanken, med et avledningsangrep på venstre flanken. Den franske hæren kunne dra ytterligere fordel av at motstanderne ikke var særlig godt organisert i felten. De var midlertidige sammenslutninger av avdelinger uten trening i å operere samlet.

Marsjen tidlig om morgenen den 2. desember måtte foregå i tett tåke, til ytterligere forvirring for de allerede svakt organiserte russisk-østerrikske kolonnene. Østerrikske tropper igangsatte et angrep på de franske stillingene i landsbyen Telnitz, men på grunn av dårlig koordinering fikk de lite innledningsvis lite støtte. Med forsterkninger fikk de til slutt drevet ut franskmennene; det var en kortvarig seier, da forsterkningene under ledelse av Napoleons marskalk Davout ankom etter planen. Selv om Davouts menn var slitne etter å ha ridd helt fra Wien på bare 48 timer, gikk de øyeblikkelig til motangrep og drev fienden tilbake over elven Goldbach.

«Et skarpt hogg, og krigen er over» kunngjorde Napoleon, og startet angrepet på Pratzen-platået, der den allierte posisjonen nå var svekket. På en slagmark som fortsatt var dekket av tett tåke, snek mer enn 30 000 franske fotsoldater seg fram mot høyden. Først da franskmennene var bare noen hundre meter fra fienden, brøt morgensolen gjennom, og de franske troppene igangsatte et stormløp. Kutusov sendte bud på troppene i sør, med beskjed om å sende forsterkninger til forsvar av koalisjonens hovedkvarter, men de fleste av dem var tungt involvert i andre kamphandlinger. Klokken 11 var Pratzen erobret av franskmennene, og dermed var også fiendens hær delt i to. Motangrep ble slått tilbake av infanteri i firkantformasjoner med bajonettene pekende utover,

Trolig den farligste situasjonen for franskmennene under slaget oppsto da

et batteri på fire russiske kanoner åpnet kardesk-ild mot en fransk bataljon. Ildføringen førte til uorden i de franske rekkene, og det russiske gardekalavaleriet som fikk støtte av batteriet gjorde en rask framrykning og oppløste bataljonen. Like etter ble et fransk regiment angrepet fra begge flanker av gardekalavaleristene og jaget på flukt. Napoleon sendte sitt eget gardekalavaleri av elitetropper for å unngå krise. «De [russiske kalavaleristene] ble rent over ende i det første sammenstøtet og flyktet i vill uorden», minnes den franske kommandøren general Jean Rapp om det innledende motangrepet. Men flere russiske skvadroner og batterier ble med i slaget, som ble hardt og langvarig. Rundt klokken to trakk russerne seg omsider tilbake. Rapp red tilbake og avla rapport til Napoleon, som følte seg sikker på seier. Han kunne nå konsentrere styrkene sine om Telnitz-området. Her kjempet fortsatt styrkene til marskalk Davout, men da de allierte fikk se de franske hovedstyrkene komme mot dem, flyktet de over den slagte innsjøen. Napoleon kunne ri inn på slagmarken i triumf.

Resultatet var av slaget var freden i Pressburg (Bratislava), som innbar at Østerrike måtte avstå store landområder til Napoleon og hans tyske allierte, og betale 40 millioner franc i krigserstatning. Slaget gjorde også slutt på det tysk-romerske riket, en statsdannelse som hadde eksistert siden år 962. Frans II av Østerrike måtte gi avkall på tittelen tysk-romersk keiser i 1806, etter press fra Napoleon.

Slaget ved Austerlitz var Napoleons største militære seier, men også, i mange historikers øyne, begynnelsen på den hybris som til slutt skulle felle ham. Napoleon begynte å overvurdere sine egne evner og den franske hærens styrke. Da den fjerde koalisjonen mot ham ble dannet, fortsatte Napoleonskrigene, og keiserens overmot skulle komme til å påføre ham store nederlag.

Last ned Offisersbladet-appen – få en annerledes leseopplevelse!

Den nye App'en heter Offisersbladet+,
og skal fungere på iPad, Androide
lesebrett og alle typer mobiltelefoner

Last ned utgavene
og du har ditt eget
Offisersbladet-bibliotek.

Fremragende bildekvalitet
på lesebrett-utgaven, og
tekstspalter du selv drar
opp med fingeren.

Flyhistorisk drøm «Flying L

Alt som skjer og alt man kan oppleve på denne gamle jagerflybasen fra andre verdenskrig er en drøm for fly- og flyhistorisk interesserte.

Man kunne også oppleve stemning fra 1. verdenskrig.

Messerschmitt 109 brukt under innspillingen av «Battle og Britain».

Gutta er stolte av krigsveteranen bombeflyet B-17 «Memphis Bell».

Spitfire-flyger foran sin «Spit».

Bombe og rek.flyet Bristol Blenheim eskortert av en Spitfire og en Hurricane.

En Spitfire går inn for landing.

medag på Duxford «legends»

Også kvinnene gjorde krigsinnsats på engelske baser og på fabrikker.

Modellfly-byggere viste frem utrolig detaljerte flybare modeller!

Messerschmitt-formasjon

Omkledning ved Willys Jeep.

B-17 med crew.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Like utenfor Cambridge ligger den vel bevarte gamle jagerflybasen Duxford, der også den legendariske filmen «Battle of Britain» ble spilt inn i 1968. Her ute på den engelske landsbygda, kan man hvert år oppleve en rekke flyhistoriske show, og ikke minst et av verdens største veterārflyshow «Flying Legends» med engelske, amerikanske og tyske fly hovedsakelig fra 2. verdenskrig. Og ja, med solid økonomisk støtte, fete private lommebøker, og dyktige mekanikere, flyr de like godt den dag i dag, som under den andre verdenskrig og tiden etter! Den meget store basen huser for øvrig også det flotte og store flymuseet Imperial War Museum (IWM).

En dag på Duxford er en opplevelse. Det er som en tidsreise tilbake til 40-årene, der flygere og statister er kledd i originale uniformer og flygerutstyr. Flygernes venteområder og «brief-room» er slik de var i 40-årene og syngedamer synger 40-talls slagere fra en scene inne på området. Hele basen er fylt opp av salgsboder, matboder og ølvogner for de som ønsker seg mat og drikke på en varm dag. Hele tiden til brøl fra 12-sylindrede flymotorer, når flyene tar av fra gress-stripen. Tilstømningen av tilskuere er så stor til «Flying Legends, at de arrangerer fullt show både lørdag og søndag. I år ble også 100-års jubileumet til Royal Air Force markert på Duxford, med en overflygning med en F-35 Lightning og en P-51 Mustang.

Å bruke et par feriedager i Cambridge, som undertegnede, og få med seg «Flying Legends» i helgen, er noe man ikke angreir på. Her er noen stemningsbilder fra Duxford søndag den 15. juli.

En amerikansk Corsair blir ivrig fotografert under landing.

To Curtiss jagerfly i fin formasjon.

Av John Berg
Forsvarsanalytiker

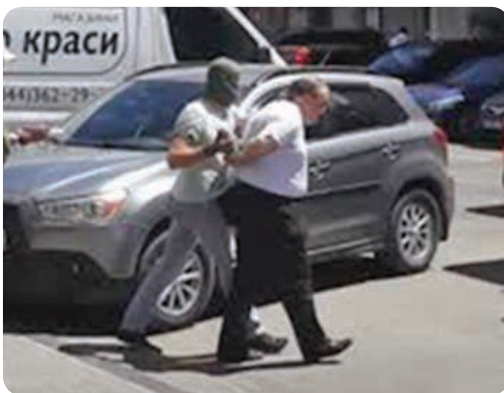
«DRAP» VAR FELLE

Mange vil huske en tilsynelatende tøvette historie fra Ukraina i mai, der ukrainske sikkerhetstjenester arrangerte et fingert «drap» på en journalist, med den begrunnelse av «drapet» skulle lokke i fellen en aktør som hadde betalt for å få denne journalisten ryddet av veien. Norsk presse fremstilte saken som useriøs skuespill og slapp den der. Saken var imidlertid høyst reell, og vellykket, og belyser hva som kan skje slik tingene nå kan foregå her i Europa, ventelig også i Nord-Europa. Det er som kjent aldri kjedelig.

Journalist og krigsreporter Arkady Babchenko.

Historien begynte, ifølge ukrainske myndigheter, med at en kjent ukrainsk militssoldat, Oleksiy Tsymbalyuk, ble kontaktet av den noe lyssky våpenhandleren Borys Herman, som ytret ønske om å få journalist og krigsreporter Arkady Babchenko ryddet av veien. Tsymbalyuk er tidligere munk og nå tilknyttet den ytterliggående organisasjonen Høyre Sektor. Han lot som han tok oppdraget, fikk halvparten av betalingen og gikk rett til sikkerhetstjenesten SBU. Der la man planen, kontaktet Babchenko og fikk ham med på å spille rollen som «drept» for å lokke Herman i fellen. «Drapet» fant sted 29. mai og dagen etter gikk SBU ut med saken. Det hjalp bra at man var så heldige at «drapsmann» Tsymbalyuk (som selvsagt ikke ble navngitt, man visste jo angivelig ikke hvem som sto bak) ligner ganske mye på en ettersøkt leiemorder. Dermed fikk

Fra arrestasjonen av Boris Herman.

man ideen til å gå ut med en fantomtegning, angivelig utarbeidet på grunnlag av vitneforklaringer, og mange fikk straks assosiasjoner til denne leiemorderen. Sammen med et autentisk fotografi, der Babchenko ligger «død» i en blodpøl og med tre «kulehull» i ryggen, virket det hele meget troverdig.

Herman gikk i alle fall i fellen, troppet opp som avtalt med den andre halvparten av betalingen og ble arrestert etter alle kunstens regler. SBU offentliggjorde fotos av arrestasjonen og de kan kalle på smilebåndet. Nå sitter Herman der og kaver fælt med påstander blant annet om at han også angivelig jobber for ukrainsk sikkerhetstjeneste, noe han ikke gjør. Så får vi se når rettssaken kommer opp. Den kan bli festlig.

Perspektivet i saken ligger i detaljene i Hermans påstander. Her kan det være bruddstykker som ikke trenger å ligge veldig langt unna de faktiske forhold. Herman hevder at han opprinnelig ble kontaktet av en russisk organisasjon med forbindelser til president Vladimir Putin. Organisasjonen skal angivelig ha i oppdrag å bidra til å ta kontroll over Ukraina innenfra.

Kontaktmann skal ha vært Vyatcheslav Pivovarnik, en øst-ukrainer som nå bor i Russland. Herman hevder at han samarbeidet med toppledelsen for ukrainske sikkerhetstjenester for å avsløre denne organisasjonen. Han skal ha gått til topps med saken fordi han anså at SBU ikke var rette instans for et så viktig forhold. Han er neppe blitt spesielt populær i SBU med den påstanden. Videre, sier Herman, skal han ha gitt ukrainske myndigheter en liste over 30 ukrainere som står på Russlands hitliste; uten at det fremgår hvor og hvordan Herman skal ha fått fingrene i noen slik liste. Kreml har selvfølgelig benektet enhver befatning med noe som helst av dette.

Journalist Arkady Babchenkos avis, Novaya Gazeta, har truffet ekstra sikkerhetstiltak. Trolig er utsatte journalister blitt bevæpnet med tasere. Det er et faktum at i senere år er minst tre ukrainske, anti-russiske journalister og skribenter og et antall SBU-offiserer blitt drept. Drapene er per i dag uopplukte. Vestlig presse har i ganske stor grad reagert på bruken av en journalist i det fingerte «drapet», og det har vært en del lederartikler i vesteuropeiske og amerikanske aviser om at fremgangsmåten skal ha vært useriøs og overdramatisk. Man måtte da ha kunnet finne på noe annet. Når rettssaken kommer opp, ventes det at Russland vil spille på dette og stille spørsmål om hva mer av sirkus og teater man kan vente fra ukrainsk side for å sverte Kreml. Det kan argumenteres for at elementer i «drapet» skvalpet en del over i overspill, blant annet sto Ukrainas statsminister Volodymyr Groysman frem og erklærte at Russland var ansvarlig. På pressekonferansen der spillet ble avslørt, møtte journalistene opp i den tro at de skulle få flere detaljer om drapet; hvorpå den lyslevende Babchenko plutselig entret podiet.

Borys Herman føres inn i rettssalen i Kiev.

Bli kjent med dine gode medlemsfordeler

Lån:

Bolig	2,05%
Forbruk	8,65%
Kontokreditt	5,50%

FUNIF:

Nedbetal din
uniform rentefritt
med medlemskap i FP.

- God sparerente

- Nettbank

- If Skadeforsikring

- SpareBank 1 forsikring

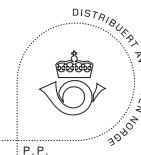

Forsvarets Personellservice

For mer informasjon og vilkår se vår hjemmeside:
ww.fp.no eller kontakt oss på: Tlf. 21 07 57 00,
e-post: fp@fp.no

B-Economique
NORGE

Avsender: Offisersbladet, Postboks 501 Sentrum, NO-0105 Oslo

Hill Airmen generate 3,000th F-35A sortie by Paul Holcomb, identified by DVIDS

A TRULY RELIABLE ADVANTAGE

Of all the things that can go wrong on a mission,
your ammunition shouldn't be one of them.

From special forces to regular army, navy and air crews, Nammo provides the reliable advantage to those doing an important job, where and when they need it most. Our relentless focus on real-world operator challenges and constant drive to advance performance and reliability makes Nammo a trusted partner. We provide the tools that get the job done, without fail.

- Ammunition • Rocket Motors
- Shoulder Fired Systems • Demilitarization

www.nammo.com

Nammo
SECURING THE FUTURE